

Jó Pajtás

2018. V. 31.

72. évf., 19. szám

*Egy óbecsei tehetség:
Koncz Antónió*

Fotó: Koncz Erzsébet

**EZERNYOLCSZÁZAN A XXII.
KŐKETÁNCON**

Hencidától Boncidáig

PÁLYÁZATI FELHÍVÁSUNK

Tanya+Szín+Ház

EGY MENŐ ARC

DoggyAndi, a magyar Youtube-hercegnő

NETIKETT,

A zene szerelmese

Az óbecsei Petőfi Sándor iskola ötödikese, színkitűnő, szabadidejében zongorázik, hegedül, énekel – talán röviden így tudnánk bemutatni Koncz Antóniót. És ez nem minden: a Petőfi Sándor Magyar Kultúrkör Petrence néptáncsportjának oszlopos tagja, fellép a kultúrkör és iskolája ünnepségein:

énekel, szaval, mesét mond. A népmesemondó és szavalóversenyek többszörös győztese. A kultúrkör költészet-napi szavalóversenyén elért első helyezéseért jutalmul háromnapos budapesti kiránduláson vehetett részt a Városligeti Gyermeknapon, melyet a nemzetközi Gyermekmentő szolgálat szervezett. Belgrádban a Kis Virtuózok zongoraversenyén második lett társával, Lovas Fionával: négykezeset játszottak. Nemrég a Szőlő, síp, szőlő! népzenei vetélkedőn elsősként lettek a Csicsörke kórusával.

Antónió második korában mehetett először az ÁMV-re, miután a zsűritag zenetanár nő megjegyezte: Nem elég, hogy gyönyörű hangja van, még hegedűn kíséri magát! Őt kell választani! Így lett, s a fiú nyert, azóta immár sorozatban övé az első díj.

– Másodikos koromban népdalokat énekeltem – mondja –, s mivel a zeneiskolában tanulok hegedülni és zongorázni, így hegedűn kísérem magam. A Szeretnék szántani, Az olajok...népdalokat adtam elő. Harmadikban Varga Miklós dalát, a Vén Európát adtam elő, s zongorán kísértem magam. Nemcsak az ÁMV-n lettem első, hanem nagy sikert arattam az iskolában is, amikor elénekeltem az iskolanapon. Negyedikben Demjén Ferenc Jég szív dalával nyűgöztem le a

zsűrit. Idén a Quimby Most múlik pontosan c. dalát énekeltem, közben hegedültem, zenetanár nőm, Kollár Boglárka kísért zongorán. Sokat gyakoroltunk, de meg is lett az eredménye. A versenyen izgatott voltam, különösen a díjkiosztáskor, amikor a harmadik helyezettel kezdte a zsűri, majd a másodikkal folytatta, majd az első! Megörültem nagyon.

– **Sűrűn énekelsz?**

– Otthon, tanulás közben, meg amikor rajzolok...

– **Egy ötödikes nagyfiú csak énekel, hegedül, zongorázik?**

– Nem, komponálni is szoktam. Mikor modern dalokat játszom, akkor belerakok effektusokat... Szeretek még játszani, legőzni... Néha elmegyek az unokatesómékhoz, lecsutakoljuk, megegetjük, megittatjuk a lovakat, kitisztítjuk az istállót... Szeretem ezeket az állatokat. Ültem már lovon, de nem biztos, hogy lovagolok majd.

– **Mi a legkedvesebb hobbid?**

– A zenélés, az éneklés. Szabadidőmben – ami nem sok van – zongorázom, hegedülök, citerázom. Mert aki tud hegedülni, az citerázni is tud! Meg animációkat, játékokat szerkesztek a komputeren, mentem, majd fölveszem az USB-re. Nyáron sokat csónakázunk, fürdünk a Tiszán, télen meg síelni szeretek.

Kollár Boglárka, Antónió zenetanár nője bevallotta, arra törekedtek a fellépés előkészítésekor, hogy ne csak énekeljen.

– Mivel tud hegedülni, úgy gondoltam, miért ne kombináljuk a kettőt. Különben a dalban is van hegedű. A hegedű részt leköttáztam, s gyakoroltunk együtt, én zongorán kísértem. Az ő ötlete volt, hogy az első versszakot ismételtük, ott az egésznek a lényege. Antónió tehetséges, könnyű vele dolgozni – mondta.

Tufegdzic Mónika, Antónió volt tanító nénije már megismerkedésükkor felfigyelt a fiú tehetségére, hisz énekhang után bármit lejátszott hangszereken.

– Igazi zenei tehetség, büszkék vagyunk rá! – társul a véleményéhez **Cseszák Korcsik Anikó** népdal- és néptáncoktató is.

Koncz Erzsébet

Tanya+Szín+Ház

A Vajdasági Színházmúzeum, a Tanyaszínház, Topolya Község Múzeuma és a Jó Pajtás közös képzőművészeti pályázata a jeles színtársulat fennállásának 40. évfordulója alkalmából

Ha nem is tudjátok, hol van Kavilló, azt biztosan tudjátok, hogy van egy Tanyaszínház társulatunk. Ez a lelkes fiatal színházcsinálókiból álló csapat a nyári szünetben járja a falvakat, sőt a kisebb városokat is, és igyekszik eljuttatni a színházi élményt a kisebb közösségeknek, felvidítani az embereket egy-egy előadással.

És hogy kerül a történetbe Kavilló? Nos, Kavilló nevét épp a Tanyaszínház tette ismertté. Minden évben itt készítek elő az új előadást, itt van a bemutató, majd innen indul nyári turnéra a változó összetételű trupp. Korábban a társulat híres velejárója volt a csacsifogatos ekhós szekér, amely a színészeket szállította egyik településről a másikra. Ma már inkább a gyorsabb biciklivel, traktorral... vándorolnak, de az alapvető cél: a szórakoztatás, a közsínházon kívüli színház népszerűsítése megmaradt. A legtöbb településen nagy-nagy szeretettel és kíváncsisággal várják az „egy-nyári” előadást. Így lesz ez minden bizonnyal idén is.

folymán szinte minden vajdasági szegletben megtekinthető lesz az előadás. Az élmények papírra vetése akár azonnal is megtörténhet, de az iskolában, az új tanév folyamán is, hiszen a beküldési határidő szeptember vége lesz. A munkákat mind egyéni szervezésben, mind oktatási intézményen keresztül **2018. szeptember 28-ig** várjuk a Jó Pajtás címére: jopajtas.szerk@magyarszo.rs, vagy levélcímben: Jó Pajtás, 21 000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1. A következő adatokat kell feltüntetni: a szerző neve, kora, osztálya, iskolája, lakcíme és a helység neve postai irányítószámmal, valamint még

Raadásul a Tanyaszínház társulata jubilál is. Éppen 40 éve, hogy 1978-ban megalapították. A kerek évforduló nem múlhat el nyomtalanul. Ehhez mi is szeretnénk hozzájárulni a magunk módján, képzőművészeti pályázattal. Íme a pályázati felhívás:

A Vajdasági Színházmúzeum, a Tanyaszínház, Topolya Község Múzeuma és a Jó Pajtás közös képzőművészeti pályázatot hirdet Tanya+Szín+Ház címmel, melynek témája a Tanyaszínház létezésének 40. évfordulója. A 2018 nyarán bemutatásra kerülő Tanyaszínház-előadást kell megragadni a képzőművészet eszközével. Feltételezhető, hogy sok helyre eljut a társulat, így a nyár

egy adat: mely helységben látta az előadást a pályamű szerzője. Bármilyen képzőművészeti technika számításhoz jöhet. Elvárásunk, hogy az előadást, a közönséget és a színházi trupp bemutatkozását övező hangulatot is érzékeltesse az alkotás.

A munkákat szakmai zsűri értékel október elején, meghozza alsós és felsős általános iskolai tanulók kategóriájában.

A pályázat eredményét a zsűri döntése nyomán tesszük közlé lapunkban, a nyerteseket pedig kategóriánként megjutalmazzuk. A legfőbb jutalom mégis az lesz, hogy a díjnyertes munkákat kiállítjuk, egyebek között a Tanyaszínház kavillói otthonában.

Hencidától Boncidáig

Csaknem 1800 fellépője volt a XXII. Kőketánc énekes népijáték- és néptáncvetélkedőnek, melynek hagyományosan az óbcei kultúrkör adott otthont

Ismét szép élményben volt része annak, aki eljött a Kőketánc énekes népijáték- és néptáncvetélkedőre, melyet május 18-án és 19-én tartottak meg az óbcei Petőfi Sándor Magyar Kultúrkörben. Gyönyörködhetett a szép, népviseletbe öltözött, játszó és táncoló fiatalokban, a népdalokban, a zenekarok muzsikájában. Idén is kétnapos lett a Kőketánc, már pénteken délután benépesedett a kultúrkör környéke. Még az idő is kedvezett: a gyönyörű napsütéses időben mindenféle szép népviseletbe öltözött fiúkat, lányokat lehetett látni. Igazi népiünnepély volt: a sátorokban édességet lehetett venni. Legkelendőbbnek bizonyult a fagy, a különféle színű vattacukor és a kürtőskalács. A kultúrkörrel szemben lévő Petőfi Sándor iskolában öltöztek át a táncosok, s útközben nem lehetett kikerülni a csábító illatokat.

Délután fél háromkor kezdődött a verseny. Megálmodója, **Szabó Gabriella** köszöntötte az egybegyűlteket, a táncosokat, szülőket, kísérőket, oktatókat. A Vajdasági Magyar Pedagógusok Egyesületének szervezésében

„Táncolni nem muszáj! Gyakorolsz heteken, hónapokon, akár éveken át. És még akkor is ott van benned a bizonytalanság: jól csináltad-e? Aztán a ruha, a haj, a smink... Pedig a végére szétizzadod a ruhádat, a sminkedet, a hajad szétzilálódik. És mit kapsz érte cserébe? A ritmust, amely átjárja minden porcikádat. Az örömet, hogy megérintheted a másikat, hogy együtt mozdulhatsz vele. A mozdulatok nyelvét, amelyhez nem kellenek nehézkes szavak. Az önfeledtséget. Az önkifejezést. S talán azt is, hogy egy közösséghez tartozol. Mert táncolni nem muszáj. De nagyon, nagyon jó.”

(Réz András)

életre hívott rendezvényen ezúttal 75 csoport lépett föl, két nap alatt csaknem 1800-an, ami sajátos rekordnak számít!

– Nagyon sok gyermek néptáncol, és ez rengeteg befektetett munkát jelent. Az a néhány perc, amit ők a színpadon bemutatnak, az sok hónap munkáját takarja. Nagyon jó látni azt a lelkesedést, örömet, amit ők itt mutatnak. Tanulják, tudják már viselni a népviseletet és büszkén is teszik, pörögnek, forognak benne. A néptáncpróbák nemcsak táncot tanulnak, hanem a néptáncsal együtt járó zenét, éneket is, továbbá más képességeiket is fejlesztik – hangsúlyozta a főszerző.

A versenyzők 39 településről érkeztek Óbecsére, többek között megjelentek az adaiai, a gunarasiak, a bajmokiak, a zentaiak, a szenttamásiak, a péterréveiek, a temeriniek, a szabadkaiak, a kúliaiak, a torontálvásárhelyiek, az újvidékiek, a csókaiak, a bajsaiak, a topolyaiak, a magyarcsernyeiek, a törökbecseiek, a bácskossutfalviak, a bácsgyulafalviak, a ludasiak, a horgosiak, a csantavérieriek, a kishegyesiek, a tornyosiak, a nyékincaiak...

Sok ismerőssel találkoztunk, közöttük a debelyacsai néptáncosokkal, **Tóth Beátával** és **Alföldi Ábellel**, valamint az óbcei Samu Mihály iskola tanulóival, **Répási Nikolettával** és **Kovács Viktóriával**, akik már ugyancsak népviseletben várták fellépésüket.

– Szeretek táncolni is, nem csak szavalni – mondja Nikoletta –, jó a társaság, jól érzem magam a próbákban, és a fellépéseket is élvezem.

Szél Kata és Sóti Zsuzsanna Adáról

Répási Nikoletta és Kovács Viktória, az óbcei Samu Mihály iskola tehetséges növendékei

Emese és Kata Újvidékről

Szél Kata és **Sóti Zsuzsanna** Adáról érkeztek, ők léptek elsőként a színpadra. Mindketten régóta táncolnak: Zsuzsi hároméves kora óta, Kata pedig kilenc éve táncol.

Emese és **Kata** újvidékiek, csodaszép ruhájukra, helyes tartásukra nem lehetett nem felfigyelni a tömegben sem, kalocsai mintás kötényükben nagyon csinosaknak tündek. Kata hatodikos, kilenc éve táncol. Táncolt Magyarországon, ahol korábban élt, és itt is folytatja, hisz – mint mondja – táncolni jó. Emesének is kikapcsolódás és jó időtöltés a néptánc, ezért ha befejezi az általános iskolát, akkor sem hagyja abba.

– Sokat tanulhatunk néptáncolás közben, ráadásul élmény minden fellépés. Általa örizzük őseink hagyatékát – mondta Emese.

Pénteken nagyon erősen ígérkezett a mezőny, az esti órákban utolsóként lépett föl az óbcei Petrence tánc csoport, A vásártér itt lesz! címmel bodrogközi táncokat mutattak be. **Koncz Antónió** volt a kikiáltó, s kidobolta: „Közírárt tétetik, hogy a hogy a mai napon országos vásár rendeztetik.” Szabad adni, venni, lopni, csalni, csak észre ne vegyék! Hencidától Boncidáig tartott a vásár, még ma is tartana, ha vége nem lenne.” S kezdődött a fergeteges tánc!

Szombaton délelőtt és délután is folytatódott a verseny, s végül következett az eredményhirdetés. A produkciókat háromtagú zsűri értékelt: **Sikentán Szilveszter**, az Örökség Gyermekek Népművészeti Egyesület elnöke, **Strack Orsolya**, az Örökség Gyermekek Népművészeti Egyesület tagja, valamint **Nyitrai Marianna** néprajzkutató, a kecskeméti **Lukács László** és **Lukácsné Haránt Eszter** néptáncpedagógusok, valamint a hódmezővásárhelyi **Czékmané Fejes Kata** lin népdaltanár, aki kiemelt arany-, ezüst-, és bronzminősítéssel jutalmazta a legszebb táncolókat.

Koncz Erzsébet

KIEMELT ARANY:

Ficánka gyermek néptáncgyűttes (Bartók Béla Magyar Művelődési Egyesület, Horgos)
Recefice néptánc csoport (Szirmai Károly MME, Temerin)

Csiperke táncgyűttes (Petőfi Sándor Magyar Kultúrkör, Óbecse)

Füzike néptáncgyűttes (Vadvirág Hagymányápoló Kör, Ada)

ARANY OKLEVÉL:

Pöttöm néptánc csoport (Aranykapu ME, Ada)
Manó táncgyűttes (Vajdasági Magyar Népművészeti és Közművelődési Központ, Újvidék)

Kisbekecs táncgyűttes (Petőfi Sándor Magyar Kultúrkör, Óbecse)

Csicsóka táncgyűttes (Petőfi Sándor Magyar Kultúrkör, Óbecse)

Palics MME felsős tánc csoportja (Palics)
Talentum felsős táncgyűttes (Talentum Tehetség gondozó Művészeti Egyesület, Szabadka)

Csipekék (Hunyadi János Általános Iskola, Csantavér)

Petrence táncgyűttes (Petőfi Sándor Magyar Kultúrkör, Óbecse)

Kenderkóc gyermek csoport (Petőfi Sándor Magyar Kultúrkör, Óbecse)

Cselefyi táncgyűttes (Petőfi Sándor ME, Kishegyes)

Ispiláng néptánc csoport felsős kor csoportja (Thurzó Lajos Oktatási és Művelődési Központ, Zenta)

Turbolya csoport (Tisza Néptáncgyűttes, Magyaránizsa)

Pintyőke táncgyűttes (dr. Kiss Imre Művelődési Kör, Péterréve)

Csicsergők néptánc csoport (Tiszamente Közművelődési és Népművészeti Egyesület, Péterréve)

Csillagvirág néptáncgyűttes (Vadvirág HK, Ada)

Kalamajka néptánc csoport (Ady Endre Művelődési Központ, Bácskossuthfalva)

EZÜST OKLEVÉL:

Kopogtató néptánc csoport (Aranykapu ME, Ada)

A díjazottak

A XXII. Kőketánc eredményei: 4 kiemelt arany-, 16 arany-, 21 ezüst- és 21 bronzminősítés

Tulipán néptánc csoport (Ady Endre Művelődési Egyesület, Magyarcsérnye)

Kitrákott csoport (Petőfi Sándor ME, Bácsgyulafalva)

Csípicsóka táncgyűttes (Pitypang Néptáncgyűttes, Szenttamás)

Perdülő tánc csoport (József Attila Művelődési Otthon, Torontálsárhely)

Cifra náptánc csoport (Szirmai Károly MME, Temerin)

Suttyó táncgyűttes (Pitypang Néptáncgyűttes, Szenttamás)

Csiripiszli táncgyűttes (Kodály Zoltán MMK, Topolya)

Ispiláng néptánc csoport óvodás csoportja (Thurzó Lajos Művelődési és Oktatási Központ, Zenta)

Kiscifra táncgyűttes (Népkör Magyar Művelődési Központ, Szabadka)

Topogó táncgyűttes (Móra Ferenc Magyar Művelődési Egyesület, Csóka)

Nagycifra táncgyűttes (Népkör Magyar Művelődési Központ, Szabadka)

Vackor Tánc csoport (Gaál Ferenc MME, Kelebia)

Talentum alsós csoport (Talentum Tehetség gondozó Művészeti Egyesület, Szabadka)

Kincsünk táncgyűttes kiscsoportja (Petőfi Sándor ME, Torda)

Palics alsós tánc csoport (Palics MME, Palics)

Ispiláng néptánc csoport alsós kor csoportja (Thurzó Lajos Oktatási és Művelődési Központ, Zenta)

Recefice csoport (Tisza Néptáncgyűttes, Magyaránizsa)

Szarkaláb táncgyűttes (Ady Endre Művelődési Egyesület, Tornyos)

Kópé táncgyűttes (Petőfi Sándor Magyar Kultúrkör, Óbecse)

Bóbíta néptánc csoport (Csobolyó Művelődési Egyesület, Mohol)

BRONZ OKLEVÉL:

Pitypang csoport (József Attila ME és Dózsa György ÁI, Gunaras)

Kisvirgoc tánc csoport (Kodály Zoltán MMK, Topolya)

Gubancolók (Petőfi Sándor Művelődési Egyesület, Tiszakálmánfalva)

Mitugrás táncgyűttes (Vajdasági Magyar Népművészeti és Közművelődési Központ, Újvidék)

Vackor csoport (Petőfi Sándor ME, Bácsgyulafalva)

Derenduca tánc csoport (Petőfi Sándor Művelődési Egyesület, Tiszakálmánfalva)

Rece-ruca néptánc csoport (Ludas Matyi Művelődési Egyesület, Ludas)

Virgoc néptáncgyűttes (Bartók Béla Magyar Művelődési Egyesület, Horgos)

Pimpiparé tánc csoport (Gracza János Színjátszó és Irodalmi Egyesület, Zenta-gunaras)

Fürtike gyermek csoport (dr. Kiss Imre Művelődési Kör, Péterréve)

Sziporka gyermek csoport (Pitypang Néptáncgyűttes, Szenttamás)

Csiribiri tánc csoport (Ady Endre Művelődési Egyesület, Tornyos)

Vackor táncgyűttes (Petőfi Sándor ME, Kishegyes)

Kincsünk táncgyűttes középső csoportja (Petőfi Sándor ME, Torda)

Napraforgó gyermek néptánc csoport (Népkör Magyar Művelődési Központ, Kúla)

Cinege néptánc csoport (Százszorszép Művelődési Egyesület, Törökfalva)

Apróka táncgyűttes (Jókai Mór Magyar Művelődési Egyesület, Törökbecse)

Pántlika néptánc csoport (Ady Endre Művelődési Központ, Bácskossuthfalva)

Virgocok (Mendicus Művészeti Központ, Csantavér)

Pitypalatty gyermek csoport (Tiszamente Közművelődési és Népművészeti Egyesület, Péterréve)

Höcögők csoport (Tiszamente Közművelődési és Népművészeti Egyesület, Péterréve)

Amikor a gyerekeké a színház

Mindig örömmel várjuk Óbecsén a Májusi Játékokat, a gyermek- és ifjúsági színjátszók nemzetközi fesztiválját. Idén elmaradt a szokásos felvonulás, de a Városi Színházban átadták a szervezők a város kulcsát, jelképesen övéké volt egy hétig (május 14-e és 21-e között) a színház.

Hatvanegyedik alkalommal tartották meg a rendezvényt, melyre 50-en pályáztak Bosznia-Hercegovinából, Horvátországból és Szerbiából. Végül hét ifjúsági és hét általános iskolai előadást nézhetett meg a közönség. Közöttük egy magyar előadás volt, ezt pedig az Újvidéki Színház berkeiben működő **Színes Szilánkok Diákszínpad** hozta. A kis színjátszók a Karinthy-homage előadással mutatkoztak be, melyet **Figura Terézia** színművész rendezett.

Karinthy Frigyes Tanár úr kérem című műve humoros és szórakoztató stílusban tárja elénk a XX. század eleji iskolai életet. Egy kamaszfiú szemével láthatjuk a mindennapokat: a felelések, a dolgozatok miatti félelmét, a diáksínyek és a nagy iskolai nevetések, viták, hétköznapi hangulatát. Csak aki elolvasta a Tanár úr kérem kötetét, az tudta igazán élvezni a színdarabot: a rossz tanuló vergődését a tábla előtt, aki folyton csak azt ismételtette: tanár úr kérem, én készültem. Az osztály sajnálta, együttérzett vele... Aztán jött a szünet, felszabadult az osztály, játszottak, táncoltak... Az olvasás sem maradt el, mindenkinél ott volt a Gógós Gúnár Gedeon... S a lányokkal sem voltak kibékülve a fiúk... Végül együtt táncoltak, együtt örültek a nagy vakációnak.

– Ez a legfiatalabb csapat bemutatója, a címe pedig azért Karinthy-homage, mert Karinthy Frigyes Tanár úr kérem című műve az előadás alapja, homage, vagyis tiszteletadás azért, mert ez egy összefoglaló visszatérítés arra, hogy Karinthy és mi is hogy látjuk az iskolát, a tanítást

A rossz tanuló felel

– magyarázta a rendező. – Apró kis jelekkel mutatunk rá arra, hogy mit lehetne másként, vagy mi az, amiben talán jobban el kellene merülni, és mik azok a technikák, amikkel talán az oktatás javulhatna, és a stresszhelyzetek feloldódna a gyerekekben. Karinthy az az ember, akire felnézünk, és aki egy vicces helyzetet teremtett az egészből, és akinek köszönhetően nemcsak a stresszes oldalát látjuk az iskolának, hanem a humorosat is. Mi tulajdonképpen a humoron keresztül, a komédia segítségével mutatjuk meg azt, amiről beszélni szeretnénk. Nagyon örülünk, hogy a zsűrinek is tetszett, a kerekasztal-beszélgetésen jókat mondott rólunk, tetszett nekik a zene, tetszettek a humoros jelenetek. Jólesett a dicséret! Nekünk fontos, hogy úgy dolgozzunk, ahogy elvárják tőlünk.

A tizenhárom szereplő: **Vajda Laura**, aki a helyettesítő tanár szerepét alakította, valamint a „diákok”, **Bába Ádám**, **Figura Gábor**,

Živanac Léna, **Pastyán Angyela**, **Živanac Ben**, **Čurčić Máté**, **Luković Lázár**, **Rašković Damian**, **Repistok Martin**, **Repistok Dóra**, **Túró Csilla**, **Túró Tímea**.

Vajda Laura főszereplő, helyettesítő tanárnő:

– Szeretem a szerepemet, mert szeretek parancsolni. Jó tanárnőnek lenni. Sokat próbáltunk, s meg is lett az eredménye. Nemcsak a zsűrinek, hanem a diákszűrinek is nagyon tetszett az előadásunk.

Figura Gábor a jó tanuló szerepét játszotta.

– Az volt a szerepem, hogy nagyon aggódjak, mikor a rossz tanuló felel. Megtörtént már velünk is az osztályban, hogy a tanító néni beteg volt, s helyettesítette egy másik tanító néni, éppen úgy, mint itt a darabban. Azt játszottuk el, hogy mivel nem ismertük, féltünk, hogyan fog viszonyulni hozzánk. Aztán felszabadultunk, szünetben együtt játszottunk...

Léna a szép hosszú hajával időnként eltakarta a szemét...

– Én a síró szerepét játszottam, nagyon sajnáltam a rossz tanulót, amikor nem tudott felelni, és azért takartam el a szememet, hogy ne lássák, sírok.

A közönség soraiban voltak a péterrévei tanító nénik a diákjaikkal, mindenkinek tetszett az előadás.

Zórád Rita harmadikos: Nagyon tetszett az előadás. Jól szerepeltek a kisszínészek, szinte magunkra ismertünk. Jókat nevtünk.

Koncz Viktória is harmadikos: Szép volt, szépen szerepeltek a diákok, jól eljátszották a történeteket. Különösen tetszett a rossz tanuló szereplése, felelése, mikor csak állt a tábla előtt, s nem tudott semmit, de azt hajtogatta: tanár úr kérem, én készültem. Meg a zene is jó volt.

Tufegdzic Mónika az óbecsei Petőfi iskola tanító nénije is eljött a diákjaival: Modern, lendületes, vidám, a mai diákokhoz közel álló előadás, tetszett. A tanítványaim is jókat derültek.

K. E.

Több ezren a diákolimpián

Május 17-én nyitották meg a Vajdasági Iskolások 8. Sportolimpiáját, azaz a diákolimpiát az újvidéki SPENS-en. Általános és középiskolások mérték össze erejüket, ügyességüket, képességeiket. Csütörtöktől vasárnapig mintegy 4,5 ezer fiatal láttak vendégül a tartomány leg-tömegesebb és legjelentősebb sportrendezvényén. Atlétikában, kosárlabdában, asztaliteniszből, úszásban, kézilabdában, labdarúgásban, céllövészetben, karatében, dzsúdóban, szertornában, röplabdában vetélkedtek a résztvevők.

Az első diákolimpiát 1970-ben rendezték meg, ugyancsak Újvidéken, majd többévi kihagyás után 2014-ben Zomborban újrakezdődött a diákok négyévenkénti olimpiai versengése.

Elsők lettünk a természetismereti és természetvédelmi versenyen!

Miután az újvidéki Petőfi Sándor iskola Napraforgó csapata: Gyülvé-
szi Karolina, Kónya Laura, Kónya Lea, Siflis Viktor összetételben
az Újvidéken megtartott területi elődöntőn 1. helyezést ért el, izgatottan
vártuk a magyarországi döntőt, melyet május 11-én és 12-én tartottak
meg egy Tata melletti településen, Bajon. Az utazás zökkenőmentes
volt. A megnyitó után azonnal következett a döntő első fordulója, ami
nem okozott gondot, mivel a kérdések nem voltak idegenek számunkra,
ugyanis a három évközi forduló feladatsoraiból válogatták őket össze.
Rövid pihenő után kezdetét vette a néphagyománnyal kapcsolatos fog-
lalkozás a baji Községi Házban berendezett emlékszobában. Itt na-
gyon sok régi tárgyat, használati eszközt láthattunk, és hallottunk a baji
svábok életéről. A múlt felidézése után utunk Rózsika néni gyógynövé-
nyes kertjébe vezetett. A házigazda elárasztott minket szeretettel és a
kertjében található gyógynövényekkel kapcsolatos ismeretekkel. Voltak
ismerős növények, de némelyiket akkor láttuk először. A foglalkozások
után ezernyi új információval, kissé kimerülten értünk Tatára, ahol száll-
láshelyünk és a vacsora várt minket. A pénteki program esti mese helyett
a denevérek életéről szóló izgalmas előadással zárult.

Másnap a reggeli után ismét Baj felé vezetett utunk, ahol sor került
a döntő második fordulójára a terepi és a múzeumi foglalkozások any-
agából. Ez a rész már izgalmasabb volt, hiszen nem tudhattuk előre, mi-
lyen feladatokkal állnak eléünk a szervezők, de végül a csapatok ügyesen
birkóztak meg a feladatokkal. Míg a versenybizottság tagjai a feladat-
lapok átnézésével foglalatostkodtak, mi ellátogattunk a Ferencmajori
Madárvártára, ahol türelmetlenül vártuk, hogy beleakadjon a hálába va-
lamilyen madár, hogy megtekinthessük a mérések és a gyűrzés folyama-

A Napraforgó csapat: Gyülvé-
szi Karolina, Kónya Laura, Kónya
Lea, Siflis Viktor és középben Gergely Helena felkészítő tanár

tát. Sok mindent hallottunk a madarak életéről, megismerhettük és le-
is fotóztuk őket, így igazán nagy élményt nyújtott ez a program.

Ebéd után következett a legizgalmasabb rész, az eredményhirdetés.
Önmagunkat és a szervezőket is meglepve, első helyezést értünk el.
Nagy sikerrel, sok élménnyel és új barátságokkal gazdagodtunk, s bizto-
sak vagyunk abban, hogy a döntő napjai felejthetetlenek maradnak min-
den résztvevő számára. A verseny után a jól megérdemelt fagyizást és a
városnézést sem hagytuk ki. Megcsodáltuk a tatai várat és környékét,
majd útnak indultunk hazafelé.

A kerékpár menő

Megörvendeztetett bennünket a szabadkai Poli-
technikai Iskola A kerékpár menő elnevezésű
fogalmazás-, rajz- és fotóversenyének napokban köz-
zétett eredménye. A helybeli J. J. Zmaj iskola tanulói
nagyon szépen szerepeltek. Mind a három kategóri-
ában díjazták munkájukat. A helyezések: Bazsó Ákos
(3. osztály) – 2. hely fogalmazásban, Szikra Andor
(3. osztály) – 2. hely rajzban, Kuti Lili (4. osztály) – 3.
hely rajzban, Duránti Rita (7. osztály) – 1. hely fotó,
és dicsérőoklevél rajz kategóriában. A helyezést elért
diákokat oklevelekkel és a kerékpározáshoz szüksé-
ges felszereléseket tartalmazó ajándécsomagokkal
díjazták a szervezők.

Andor, Ákos, Lili és Rita

Erdélyben jártunk

Minden érték, amit magunkban hor-
dozunk, kötelez. Tamási Áronnak ez
a gondolata volt a mottója a XI. Apáczai
Csere János magyar nyelv, irodalom és
kultúra nemzetközi tantárgyversenynek,
amelyet az idén Székelyudvarhelyen tartot-
tak meg április 19-e és 22-e között.

Az általános iskolás korú diákok mér-
ték össze tudásukat. A megmérettetés há-
rom részből állt: egy írásbeli (egyéni) és két
szóbeli versenyszámból (egyéni vers- vagy
prózamondás és csoportos színpadi jele-
net). Az írásbeli dolgozat után, a verseny
második részében, a helyszínen kialakít-
ott csapatok állítottak össze és adtak elő
egy jelenetet a dolgozathoz kijelölt művek
alapján.

Újvidékről három iskola diákjai vettek
részt e rangos versenyen. A Petőfi Sándor
Általános Iskolát Mohácsi Imre hetedi-
kes tanuló képviselte, a versenyre pedig fel-
készítő tanára, Horváth Aranka kísérte el.
Imrének Tamási Áron Ábel a *rengetegben*
című regényéből kellett egy jelenetet szín-
padra állítania csapattársaival. Az ered-
mény nem maradt el, egyéni különdíjat
kapott Ábel megformálásáért.

E három nap alatt sokat tanultunk, lát-
tunk, tapasztaltunk, s természetesen barát-
koztunk is. Színházi előadások (A Pál utcai

Imre felkészítő tanárával,
Horváth Arankával

fiúk – a gimnázium diákjai adták elő, Szép
Domokos Anna – az Udvarhelyi Néptánc-
műhely táncjátéka Tamási Áron novellája
alapján), táncház, kirándulások (Szeje,
Farkaslaka, Tamási Áron-emlékház, Derzs,
Székelykeresztúr) tették feledhetlenné
otlétünket. Író-olvasó találkozót is szer-
veztek számunkra, Böszörményi Zoltánnal
és Vida Gáborral találkozhattunk.

H. A.

Szabadidőmben

Szabadidőmben számítógépezek, tévézek, olvasok, játszom. Szeretem, ha azt csinálhatok, amit akarok. Amikor szép idő van, akkor jó, mert csicseregnek a madarak, süt a nap, sok szép virág van. És még játszom a barátaimmal, barátnőimmel az utcán. A szünidőben az a jó, hogy nem kell tanulni. Lehet élvezni a jó szünidőt. Nagyon szeretem a tavaszt, amikor süt a nap, mert akkor lehet labdázni, biciklizni, bújócskázni, szaladgálni. A virágok is szépek. A fák is szép zöldek. A tél egészen más. A gyerekek nagyon örülnek, ha tél van, mert lehet szánkóznai, hógolyóznai...

Most kertészkedtünk is. Örülök, hogy sokszor van szünidő.

Ez a szünidő gyorsan elmúlt, de jó volt. Máskor is szeretnék ilyen szünidőt.

Dániel Katalin, 7. osztály, Sever Đurkić iskola, Óbecse

A felnőttek és én

Tizennégy éves vagyok és hetedik osztályba járok. Sokan azt mondják, ez a kamaszkor. A testi fejlődés mellett ez a mentális fejlődés időszaka is.

Ebben a korban érzékenyek vagyunk, s a nyelvünk gyorsabb, mint a gondolatunk. Bizony ilyenkor a felnőttek ferde szemmel néznek ránk. Szórák a fejünkre a kritikát, ez nem jó, az nem jó, így kell tenni, úgy kell tenni. Ezt nehéz elviselni szó nélkül. Hallgatni, bólogatni, hogy igen, úgy van. Hiszen nem úgy van! Sokszor nézeteltérés van a felnőttek és én között. Nem gondolunk egyet, vagy nem gondolunk egyre. A testvéremmel sűrűn szócsatázunk. Anyukám ilyenkor csitít engem, hogy ne hamarokodjam el. Sűrűn tréfát űznek velem, aminek nevetés a vége.

De idővel, miután átgondolom, belátom én is, hogy azért gyakran a felnőtteknek van igazuk.

Kok Szintia, 7. osztály, Petőfi Sándor iskola, Újvidék

Nyolc év

*Nemsokára itt van május vége,
öröm és könny csillan a szemünkben.
Gyermekkorunk egy része lezárul,
megrendülve, meghatódva állunk.*

*Kedvetét veszi a nagybetűs Élet,
amire még, lehet, nem állunk készen.
Köszönjük a tudást, amit nekünk adtak.
Meglátják, kamatoztatni fogjuk majd.*

Tót Emese, 8. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

A 609. számú jurta lakója voltam

Fiatalon egy tágas jurta lakója voltam. Vadászattal foglalkoztam. Készítettem egy ijtat. Kimentem az erdőbe, elbújtam. Figyelemmel kísértem a vaddisznók és a nyulak szaladozását. A fákról elkezdett hullani a levél, ezért jobban lehetett hallani a vad csörtetését. Amikor közeledett a vaddisznó, kifeszítettem az ijtat. Az állatot elejtettem. Egy kicsit izgatott voltam, remegett a lábam, de utána helyreporoztam magamat. Szóltam a barátomnak, megnyúltuk az állatot, és tábori tüzet gyújtottunk. Pörköltet készítettünk belőle, megvacsoráztunk és lefeküdtünk a puha fűre.

Így folyt le az én vadászatom az erdőben.

Kovács Rudolf, 4. osztály, Kókai Imre iskola, Temerin

Kerékpározni nagyszerű

Negyedik születésnapomra kaptam a kerékpáromat. Ez volt a kívánságom. Szürke és rózsaszín. Nagyon szeretem hajtani. Apával elmentünk Palicsra kerékpárral. Kirándultunk egyet. Kifáradtam, mire hazaértünk, de szép emlék maradt meg bennem. A kerékpározás nagyon egészséges. Nagyon vigyázok a kétkerekűmre. Félek, hogy ellopják, ezért zárom. Egy év múlva szeretnék kapni egy újat, ami nagyobb lesz ennél. Szeretném, ha rózsaszín lenne, és lenne elől rajta egy kosár. A mostani biciklimet lassan kinövöm, de sok kalandom volt vele.

Remélem, az új biciklimet is ennyire fogom szeretni, és sok kalandban lesz részem vele.

Tóth Vivien, 3. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Az én anyukám

Az anyukámat Andreának hívják. Barna, hosszú haja van. Barna a szeme is. Van neki egy szép szemüvege. Anyunak van egy nővére, Ketrinának hívják. Szeret mindenkit. Anyu finomakat főz, legtöbbször a kedvenceimet. Sokat takarít és rendez az állatokat. Segít a tanulásban.

Ő a világ legjobb anyukája.

Ladócki Ádám, 2. osztály, J. J. Zmaj iskola, Magyarakanizsa

A hangok versenye

A verseny kezdetén a műsorvezető felolvasta a 39 résztvevő nevét. 25-en indultak a mássalhangzó, és 14-en a magánhangzó kategóriában.

Szoros volt a mezőny, mindenki igyekezett a tőle telhető legjobbat kihozni magából. A zsűrinek nagyon nehéz dolga volt. Amikor már mindenki szerepelt, összedugták a fejüket a zsűritagok, hogy döntést hozzanak. Sajnos, nem sikerült nekik. Kénytelenek voltak külön kategóriákba rangsorolni őket. Így lettek különválasztva először a magánhangzók – rövidekre és hosszúakra, majd magasakra és mélyekre. Ugyanez történt mássalhangzókkal is. Ott sem tudtak dönteni, és egyjegyűekre, kétjegyűekre és háromjegyűekre osztották őket. Mivel még így sem volt meg a győztes, zöngésekre és zöngétlenekre választották szét a versenyzőket. Így már kisse kitisztult a zsűri látóköre és a tagok úgy gondolták, ki fogják hirdetni a győztes Hangot. Ám ahányan voltak, annyi kedvencük volt.

Így a verseny döntetlen lett, mind a 39 résztvevő hang oklevéllel a kezében távozhatott, mert rájöttek, hogy egymás nélkül ők csak egy-egy hangot alkotnak, de ha összefognak, egy hihetetlenül összetett és gyönyörű világot alkotnak – a magyar nyelvet.

Szabó Rácz Albert, 5. osztály, Széchenyi István iskola, Szabadka

A régi Petőfi

Fajin József 51 évvel ezelőtt született, régi iskolájára jól emlékezik.

Melyik iskolába jártál, hogy nézett ki?

– A Petőfi Sándor Általános Iskolába jártam. Korábban az iskola egy vályogtéglás épületben működött, ahova a Fajin tata is járt, ezt bizonyítják a fekete-fehér fotók. Amikor én jártam, akkor épült a kétemeletes, szürke, négyszögletű új épület az alsóvárosi parókia és a régi iskola közé. Abban az időben több mint harmincan voltak egy osztályban. Három tagozat volt: A, B, C.

Melyek a legszebb iskolai emlékeid?

– Kiváló tanárainknak köszönhetően az iskolák közötti versenyeken mindig kimagasló eredményt értünk el. A legszebb emlékem ahhoz a festményhez kötődik, amely a második emelet falán található. Ezt Horvát Lajos templomfestő ismerősöm festette. A kép Petőfi Sándor A Tisza című versének egy pillanatát ábrázolja. Amikor szülőként újból megpillantom ezt a festményt, rögtön eszembe jut a Magyar Televízió Róday Miklós-féle műsora, az Unokáink sem fogják látni.

Fajin József, 7. osztály, Petőfi Sándor iskola, Óbecse

Mozogni fontos!

Zsiga Anasztázia, 3. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Egy ifjú költőpalánta

Áprilisban osztálytársam és unakatestvérem, **Csóke László** egy versenyen vett részt. Úgy döntöttem, készítek vele egy rövid interjút.

– **Milyen versenyen voltál?**

– A magyar költészet napjára meghirdetett versíró pályázaton vettem részt.

– **Hanyadik helyezést értél el?**

– Őszintén szólva, ezen a versenyen nem voltak helyezések, hanem csak díjazottak.

– **Miről szól a versed?**

– A versem az éjszakáról, illetve a hajnalról szól.

– **Milyen nyereményt kaptál?**

– Rejtő Jenő Csontribrigád című regényét, valamint oklevelet kaptam ajándékul, aminek nagyon örültem.

– **Hol volt a díjátadó?**

– A díjátadót már harmadik éve a muzslyai Petőfi Sándor Magyar Művelődési Egyesületben tartották meg.

– **Izgultál, amikor felolvastad a versed?**

– Az igazat megvallva inkább amiatt izgultam, hogy nagyszámú lesz-e a közönség, és tetszeni fog-e nekik a versem.

Az interjú után megköszöntem Lacinak a válaszokat, és további sikeres versírást kívántam neki. Lehet, hogy majd egyszer verskötetét is olvashatjuk.

Lackó Andor, 7. osztály, Petőfi Sándor iskola, Magyarcsernye

Levél

Kedves nagyí és nagyitati!

Már öt napja a tengeren vagyok, és nagyon hiányoztok! A cicák hogy vannak?

Eddig magam voltam, és unom már a fürdést, a bűvárokodást és a napozást. Éppen egy új család érkezett a szomszédos lakásba, és végre lett egy új barátnőm. Ő svéd, a neve Antónia, tíz éves. Nem nagyon értettük egymást, habár mindketten tanulunk angolul az iskolában. Kézzel-lábbal mutogatunk, és rájöttünk arra, hogy mindketten szeretjük a tornát, a cigánykereket, a szaltót és a medencébe való műugrást. Megbeszéltük, hogy holnap reggeli után megtartjuk az első edzést. Unalmamban beleolvastam a könyvbe, amit tőletek kaptam, de úgy gondolom, hogy a lubickolás, a rákfogas és a kagylógyűjtés Antóniával most sokkal érdekesebb, mint a könyv! Ő nagyon kedves barátnőnek tűnik, alig várom a reggelt, hogy találkozzunk.

Nagyikám, most itt igen késő van. Sokat gondolok rátok és a cicákra. Pusziállak benneteket!

Tengerpart, 2017 nyara

Unokátok, Annamária

Szántó Annamária, 5. osztály, József Attila iskola, Újvidék

**Édesanyám –
Góli Zsuzsanna,
3. osztály, Duro Salaj
iskola, Szabadka**

Legjobb barátomnak

*Ha kell, ő mindig itt van,
Számíthatok rá, ha baj van.
Ő kedves, néha durcis,
De ha rossz kedvem van, nagyon muris.*

*Akadályokba nem ütközik,
Mindenkor a csokit keresi.
Őt mindig szeretem,
Mert olyan, mint a másik felem.*

*Neki van mindig igaza,
Ezt megtanultam 8 év alatt.
Megtanultam még számolni,
Ugyanis belőle csak egy létezik.*

*Nem feledem el soha,
rám tapadt, mint egy pióca,
A legjobb barátomnak nevezem,
Hiszen őt a legjobban szeretem!*

*Ezek mindössze csak röpke szavak,
szavak, amit leírtam papíromra,
De mindet komolyan gondolom,
Nem csupán a szél hozta gondolatom.*

Borsódi Merien, 8. osztály,

id. Kovács Gyula iskola, Bácskossuthfalva

Hogyan keletkeznek a szavaink?

Betűország iniciáléjának legfelső csücskében volt egyszer régen egy vonat. Ez a vonat sok helyen járt már. Megjárta a szép Spanyolországot, Romániát, sőt még Izlandra is begurult. Masinisztája azért lett mozdonyvezető, mert mindig is arra a lélegzetelállító kilátásra vágyott, amit a vonat nyújtott neki, fénylő napsugarakat, bárányfelhőket és dombocskákat.

Egyszer nagyon különleges utasokat szállított: ábécénk 39 hangját! Elöl utaztak a magas hangrendű magánhangzók, a zöngétlen mássalhangzók, rögtön utánuk kuksoltak a következők, akiket mély hangrendű magánhangzók hívtak, leghátul pedig a zöngés mássalhangzók ücsörögtek.

Amikor a vonat felhajtott egy dombra, a betűk lecsúsztak a székekről, elestek, és hátra, illetve előre gurultak. Amikor újra sík volt a terep, akkor vették csak észre, hogy összekeveredtek.

Megfogták egymás kezét és felsegítették a másikat. Hát ezekből a kéz-fogasokból keletkeztek az első magyar szavak.

Legközelebbi dombunk már sokkalta nagyobb volt az előzőnél. Itt még jobban összekeveredtek a hangok, új, értelmes szavakat alkotva. Így ment ez addig, amíg meg nem született minden szó, amit ma ismerünk, beszélünk és ami benne van az értelmező kéziszótárban.

Márpedig a szótárnak is különleges története van. Ugyanis úgy volt az, hogy a sárga farkú kis rigó elcsicseregte nekem az összegyűlt szavakat, én leírtam őket és odaadtam Géza bácsinak, aki kisszótárt készített belőlük.

Szeretek írni és olvasni. Örülök, hogy magyar vagyok, és hogy ilyen gazdag nyelvet beszéllek.

Dudás Zsófia, 5. osztály, Széchenyi István iskola, Szabadka

Szomorú voltam

Ez nemrég történt velem. Vakbélgyanús voltam.

Nagyon fájt a hasam, és szomorú voltam. Voltunk az orvosnál. Kaptam gyógyszert. Minden nap jobban lettem. Szomorú voltam mégis, mert játszani sem bírtam.

Amikor eszembe jut, hogy milyen beteg voltam, most is szomorú leszek.

Takács Blanka, 2. osztály, J. J. Zmaj iskola, Magyarakanizsa

ÚRKUTATÁS

Háromszázhetven nap a földi holdbázison

Rekordot jelentő több mint egy évet töltöttek el kínai egyetemisták egy pekingi laborban a Holdon uralkodóhoz hasonló körülmények között. A pekingi Pejhang Egyetem (korábban Pekingi Űrkutatási Egyetem) négy hallgatója, két férfi és két nő helyi idő szerint május derekán hagyta el a Yuegong-1 (Holdpalota-1) nevű kísérleti laboratóriumot.

A három szakaszra bontott teszt során összesen 370 napot töltöttek az önkéntesek a laborba zárva. Tavaly május 10-én négy diák, két férfi és két nő zárkózott el a külvilágtól 60 napra. A kísérlet második szakaszában felváltotta őket egy másik csoport, amelynek tagjai 200 napot töltöttek elszigeteltségben. A harmadik szakaszban az első csoport tért vissza, hogy újabb 110 napot töltsön el az egyetem kampuszán lévő laborban.

Liu Hung, a kísérleti laboratórium fő tervezője szerint a bioregeneratív létfenntartó rendszerben (BLSS) emberek, állatok, növények és mikroorganizmusok élnek egymás mellett egy zárt környezetben, egy Holdon lévő bázist szimulálva. „A rendszer 98 százalékban önfenntartó” – mondta a szakember. A BLSS célja egy olyan önfenntartó ökoszisztéma megalkotása, amely lehetővé tenné, hogy az űrhajósok hosszú ideig a Holdon vagy más égitesten maradhassanak. A rendszer továbbá alkalmazható lenne olyan területeken is, ahol szűkösek a vízforrások és alacsony az oxigénszint.

Az összesen 150 négyzetméteres kísérleti laboratórium két, növénytermesztésre szolgáló kabinból és egy lakókabinból áll. A 42 négyzetméteres lakótérben négy alvócella, egy közösségi szoba, egy fürdőszoba, egy hulladékfeldolgozásra alkalmas és egy állattartó helyiség kapott helyet. A „konyhakertben” gyümölcsöt – főleg epret – és zöldséget termesztettek az önkéntesek, az „állatfarmon” közönséges lisztbogarat tenyésztettek, amely ehető és nagy arányban tartalmaz fehérjét és más tápanyagokat. A bogarakat megőrölték és liszttel keverték össze egy kenyérszerű edelé, vagy kisütötték őket víz és étolaj keverékében egy elektromos főzőlapon.

Az emberi hulladékok biofermentációs eljárással dolgozták fel, a növényeket az élelmiszer-hulladékokból származó melléktermékekkel trágyázták. A són, fűszereken és némi tartósított sertés- és baromfi húson

Rekordidőt töltöttek kínai diákok a 98 százalékban önfenntartó Holdpalotában

kívül mindent a kísérleti űrállomás zárt körforgásában állítottak elő. A laborban töltött idő alatt a diákok a függőleges növénytermesztés technológiáját is tovább fejlesztették.

Az önkéntesek használhatták az internetet, sakkozhattak, jógázhattak és szobabiciklizhettek. Emellett angolul tanultak, rádiót hallgattak és minden héten részt kellett venniük pszichológiai és egészségi kivizsgáláson. A kutatók most kiértékelik a diákok fizikai és mentális állapotát, valamint tanulmányozzák a teszt eredményeit. A kutatók a teszt során azt is vizsgálták, hogy miként reagáltak a résztvevők – a biológiai ritmusukat tekintve és érzelmiileg – a napfény hiányára.

A pekingi diákok már januárban új világrekordot állítottak fel a 200 napos tesztidőszakkal. Az 1970-es évek elején a Szovjetunióban három ember 180 napot töltött el egy hasonlóan zárt ökoszisztémában.

A jelenlegi tervek szerint Kína a következő tíz évben fog űrhajósokat küldeni a Holdra, de a mostani projektum már egy hosszabb holdi tartózkodást készít elő.

A globális felmelegedés 1,5 Celsius-fokra csökkentéséért könyörög a Föld

Megmentené a Földön élő növény- és állatfajok jelentős többségét a klímaváltozás hatásaitól, ha az iparosodás előtti időkhöz képest 1,5 Celsius-fokra sikerülne korlátozni a Föld felmelegedését – hangsúlyozzák a kutatók. Leginkább Dél-Afrikában, Amazóniában, Európában és Ausztráliában élő fajok javát szolgálná a felmelegedés korlátozása 1,5 Celsius-fokra.

A szakemberek felhívták a figyelmet arra, hogy a rovarok esetében különösen fontos a kockázatok csökkentése, mivel ők létfontosságúak az ökoszisztémában, a termények és virágok beporzásában játszott szerepük miatt, miközben más állatok, madarak számára az élelmiszerlánc fontos tagjai.

A Kelet-Angliai Egyetem és az ausztráliai James Cook Egyetem kutatói mintegy 115 ezer fajt, köztük 31 ezer rovar-, 8000 madár-, 1700 emlős-, 1800 hüllő-, 1000 kétlábú- és 71 ezer növényfajt tanulmányoztak. A maga nemében ez a legnagyobb szabású ilyen kutatás.

A globális felmelegedés a jelen állás szerint 3 Celsius-fok felé tart, még akkor is, ha az országok teljesítik a széndioxid-kibocsátásuk vonatkozásában vállalt nemzetközi kötelezettségüket, ebben az esetben a rovarok mintegy fele fogja elveszíteni élőhelye felét. (MTI)

ROBOTIKA

Gyorsan tanul az Nvidia robotja

Arobotok hatalomátvétele még egyszerűbbé vált az Nvidia nemrég bemutatott új mélytanuló rendszerének köszönhetően. A gépnek annyi is elég, hogy végignézze, mit csinálnak mellette az emberek, és utána el tudja végezni pontosan ugyanazt a mozdulatsort. Elvileg arra jó ez a rendszer, hogy a gépek és az emberek gördülékenyebben tudjanak egymás mellett dolgozni, de valószínűleg nagyon meglepődnénk, ha egy napon beállítana valaki egy robottal, és csak annyit kérne, hogy adjon magunk mellett egy kis helyet a robotnak. (index.hu)

A madarak általában félnek az embertől, és ha tehetik, elmenekülnek előle. Kalitkában tartva többé-kevésbé megszokják a jelenlétét, de nem mindegyikük válik igazán kezessé, az olyan madár pedig különösen ritka, amelyik a nyitva felejtett ablakon ne repülne világga. A kalitkában tartott madarak közül legkönnyebben a papagájok szelídülnek, de még ezek sem egyformán.

Ne zavarod feleslegesen!

Sok madártól már az is nagy teljesítménynek számít, ha nem repül hanyatt-homlok a rácsnak, amikor az ember a kezét a kalitkába dugja. A nagyon félős madarakat jobb olyan etetőből etetni, amely kívülről, a kalitka ajtajának nyitása nélkül is kiüríthető és feltölthető. A karbantartás idejére a kalitkát takarjuk le, sötétben a madár nyugodtabb. A madár szelídítését, magadhoz szoktatását fokozatosan kezd el. Először csak közelítsd meg egyre jobban a kalitkát, és csinálj mellette közömbös dolgokat. Később megpróbálhatod kézből etetni a madarat a rácson át. Általában azok a madarak lesznek a legszelídebbek, amelyeket magányosan tartanak. Ez azonban kötelezettséget ró a gazdára: rendszeres foglalkozásokkal helyettesíteni kell a fajtársakat. A magányosan tartott papagáj kevésbé érzi magát egyedül, ha távollétében bekapcsolva hagyod neki a rádiót.

Röptetés a szobában, beszédutánpás

A szelíd papagájokat rendszeresen szabadon engedheted a szobában. A röptetés idején az ablak legyen csukva, a függöny pedig behúzva, nehogy a madár az ablaknak repüljön. Az énekesmadarak erre kevésbé alkalmasak; nekik inkább a kalitkán vagy röpdén belül kell biztosítani a mozgáslehetőséget. A papagájokról közismert, hogy beszédutánpásra is megtaníthatók. Nemcsak a hímek, hanem a nőstények is képesek erre, de az egyes példányok nem egyformán tehetségesek. Egyszerre egy szót taníts a madaradnak, s csak akkor kezd el a következőt, amikor ezt már tudja.

A madár mint házi kedvenc

Etetés és itatás

A magevő madarak alaptápláléka a magkeverék, melynek összetétele fajonként, csoportonként változó. A kisebb testű papagájok, díszpintyek, kanárik főként kölest és egyéb apró magokat fogyasztanak, a nagyobb madarak már a nagyobb magvakat majszolják szívesen. Az egészen nagy papagájok még a diót is feltörik. Sok madár kedveli a fürtös muharmagot, mely a kalitkába akasztva nemcsak táplálékot, hanem elfoglaltságot is nyújt. A madarak általában szívesen csipegetnek zöld eleséget, például salátát, tyúkhúrt, illetve gyümölcsöt, reszelt sárgarépát. Az el nem fogyasztott zöld eleséget ki kell venni a kalitkából, mert könnyen megpenészedik, megrothad. A díszmadarak nem ragadozók, de bizonyos mennyiségű állati fehérjére azért szükségük van. A magevő madaraknak ezt elsősorban reszelt kemény tojás formájában biztosíthatjuk. A madarak fehérjeigénye különösen a költés és fiókanevelés időszakában magas. A

papagájok a „rágcsálók” a madarak között: felső csőrükavájuk, akárcsak a rágcsálók metszőfoga, folyamatos koptatást igényel. Erre nagyon alkalmasak a friss, zöld ágak, a kemény héjú magvak, de sok nagyobb papagáj szívesen ropogtat néha háztartási kekszet is. A madarak előtt mindig kell, hogy legyen ivóvíz. A vízestátat úgy kell elhelyezni, hogy a legkevesebb szennyeződés érhesse (pl. ne legyen fölötté üllörúd). Az önitatóban a víz tiszta marad, de állott lesz, ezért ezt is naponta cserélni kell.

Csőrkoptatás

A papagájok felső csőrükavája a rágcsálók metszőfogához hasonlóan állandóan nő, ezért állandóan koptatniuk kell. A csőr koptatására alkalmas maga a kemény táplálék (pl. kukorica, száraz kenyér vagy fél dió, amelyből az állat maga bányássza ki a belét), valamint a szépiacsont, de ezenkívül nagyon hasznosak a kemény, kérge fadarabok (pl. nyárfa). Vigyázat: egyes gyümölcsfák kérge mérgező!

Megérkezett Szegedre Shah Rukh, Shanti és Taru

Június 5-e, a környezetvédelmi világnap előtt három ázsiai elefánt érkezett Németországból a szegedi Vadasparkba: a látogatók először május 27-én, a gyermeknapon láthatták a három fiatal bikát. Shah Rukh és Shanti, a két fiatal, tízéves hím elefánt az osnabrücki, a legfiatalabb, öt éves Taru pedig a hannoveri állatkertből érkezett Szegedre, és foglalta el új otthonát.

Az állatok fuvarozását az elefántok szállításában világszerte az egyik legtapasztaltabbnak számító szakember, Roy Smith végezte, valamint az osnabrücki és hannoveri elefántgondozók segítettek, akik elkísértek neveltjeiket új lakhelyükre. Taru egy nagy ládában, a két nagyobb hím pedig egy-egy konténerben jött, amelyeket daru emelt meg. A szállítás során legfontosabb szempont az elefántok és az emberek biztonsága, ezt a konténernek megfelelő erőssége és kialakítása teszi lehetővé. A rendkívül intelligens állatok számára az is fontos, hogy ki foglalkozik velük. Mindhármukat a megszokott, régi gondozóik hívták ki a szállítóalkalmatosságból, majd meglehetősen gyorsan elfoglalták helyüket az elefántházban. Az ormányosok mivel mással, mint ormányaikkal üdvözölték egymást. Állítólag hamarosan lány társuk is lesz!

Móra Ferenc

A vízimolnár lánya

Mindnyájan ismeritek a gólyahírvirágot. Korán tavasszal, a gólya érkezése idején tele van vele a rét, vízsél, patakpart, aranylik tőle a nagy határ mező. Mintha csak mesebeli tündérek csillogtatnák aranyhajukat a tavaszi napsugárban. Ilyenkor már rég elhordta a szél a gólyahírvirág aranszirmait. Csak fényes, haragoszöld nagy levelei hintázzák magukat a déleesti fuvalomban. Mintha csak mesebeli tündérek terítgetnék, lobogtatnák zöld bársonyköntösüket. Nem is rosszul gondoljátok, hogyha annak gondoljátok. Aranszirma a gólyavirágnak aranyhaj volt valaha, zöld bársonyköntös a bársonylevele, hét határba híres világszép lány maga. Öreg vízimolnár volt az édesapja, oda járt a fél ország búzaöröletni, világszép leányon szemét legeltetni. Hiszen szép volt a lány, hétszerte szebb a hajnali csillagnál, mikor legszebben tündöklék, de a kevélysége még hetvenhétszerte nagyobb volt, mint a szépsége. Kicsi szobájának hófehér falán volt a kristálytükör, egyre abban nézegette magát a vízimolnár lánya.

– Hej, lányom, lányom – zúgolódott az öreg molnár –, csúf dolog az a nagy tükrösködés! Varrás a kezedbe, söprűt a markodba! Szaladj a konyhára, nézz a malomba! Vállat vont a világszép lány, mosolygott az ajka, nem arra termett ő, hogy a dolognak törje a fokát, csak tovább is a tükörbe nézegetett. Egyszer aztán kapta magát az öreg molnár, úgy vágta a malomkőhöz a kristálytükört, hogy egyszeriben lángliszt lett belőle. Vállat vont a világszép lány, s odaállt a rozmaryingos ablakhoz:

– Ablak, van-e nálam szebb? Megharagudott az öreg molnár, kitörte az ablakot, s odaakasztott helyébe egy goromba liszteszákot.

– No, édes lányom, ettől kezd meg, van-e nálad szebb? Könny öntözte a vízimolnár világszép lányának patyolat orcáját, nagy kétségbeesésében beletekintett a patak tükrebe, s egyszerre ragyogó lett az arcja.

– Patak, van-e nálam szebb?

– Nincsen, nincsen – cserregi, csobogja a csacska patakocska. A vízimolnár lánya el se ment többet a patakpartról. Búsult az öreg molnár, de mit tehetett róla szegény feje? Aztán egyszer dolga akadt a városban. Rábízta a malmot világszép lányára, aki akkor is ott ült a patakparton zöld bársonyruhában, aranyhaját bontogatva a patak tükreben.

– Lányom, édes lányom, majorannaszálam: beszaladok egy kicsit a városba. Vigyázz addig a malomra, árad a patak, gondod legyen a zsilipre!

– Úgy lesz, apám, úgy lesz – mosolygott a világszép lány, s nem győzte nézni a patakból visszamosolygó képét.

– Patak, van-e nálam szebb? Ez egyszer nem volt felelgető kedviben a patak. Habzott, tajtékzott, hullámai megdagadtak, átszakajtották a zsilipet, s úgy elragadták magukkal a malmot, hogy az meg se állt, míg szét nem morzsolódott valami alattomos szirten.

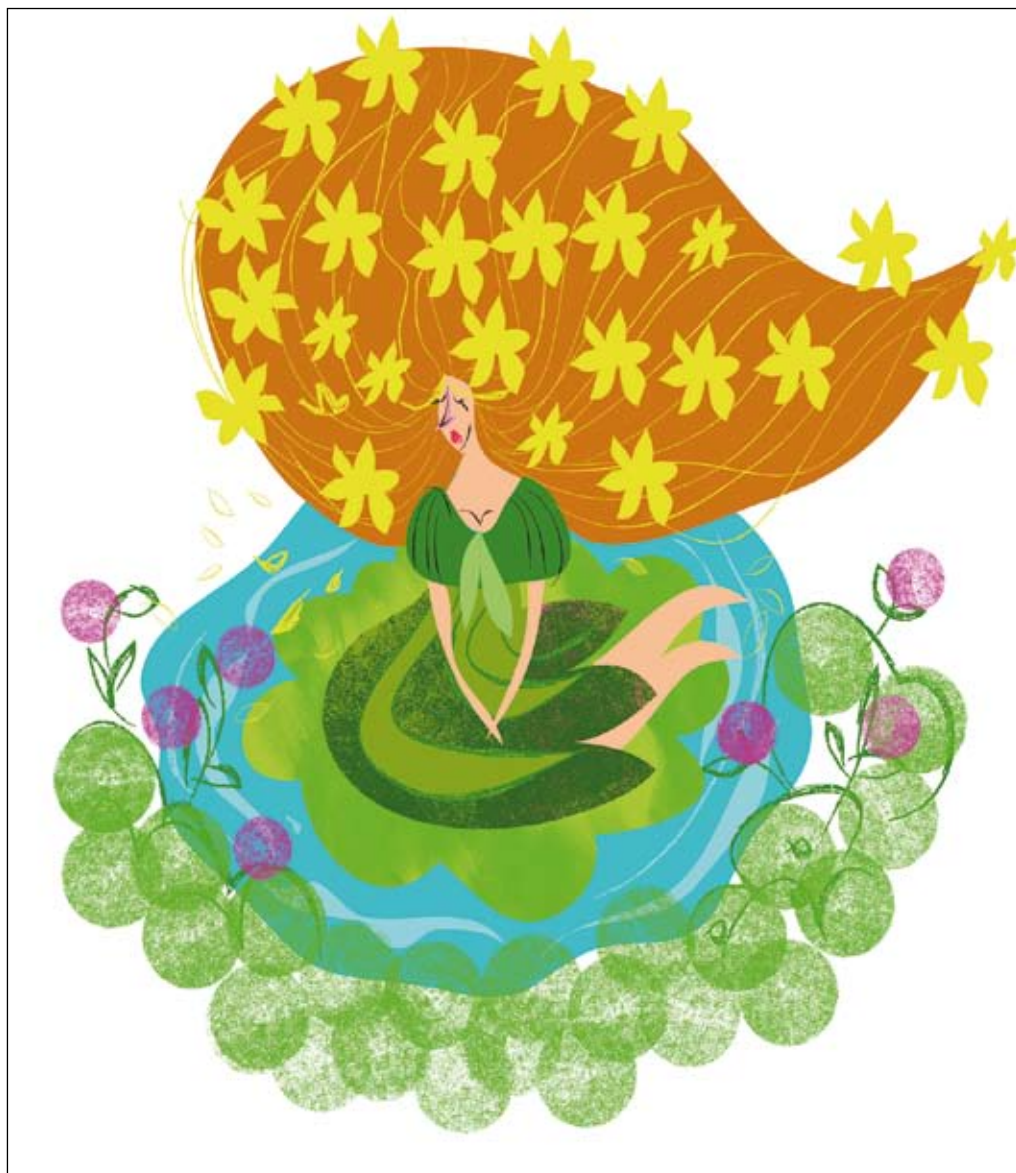
Híre-nyoma se volt a patakmalomnak, mire hazaérkezett az öreg, koldusbotra jutott molnár. Világszép lány akkor is ott ült a parton, aranyhaját lebegtetette a szél.

– Patak, van-e nálam szebb?

Az öreg molnár szívét elfutotta a keserűség, ajkáról elszaladt az indulatos mondás:

– Hej, lányom, lányom, hát csak bámuld magad örökké a patak tükreben! Zöld bársonyköntöse zöld bársonylevéllel, aranyhaja aranszirommá változott abban a percben a világszép molnárlánynak, ő maga gólyahírvirággá. S ha a nap süt, ha eső esik, azóta is mindig magamagát bámulja a víz tükreben a vízimolnár lánya, gólyahírvirága.

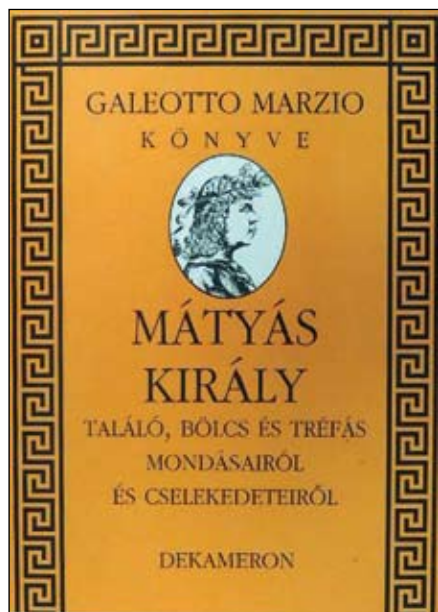
Illusztrálta: Bicskei Anikó

Galeotto Marzio

Mátyás király találó, bölcs és tréfás mondásairól és cselekedeteiről

(Részletek)

Megjegyzés: mivel ez a könyv az 1480-as évekből származik, és a fordítás sem tegnap készült, ne lepődj meg, ha néhol furcsa a szöveg helyesírása.

A mit jelen könyvecskémbe összeírtam, nagyobb részben a saját fülemmel hallottam és a saját szememmel láttam, mert, mint magad nagyon jól tudod, felséges Mátyás királynak mindig kíséretében voltam s asztalánál ültem.

...

A király csodálatos természete

Mátyás királynak csodálatos volt a természete. Mert ugyan nem csodálatos-e, hogy zaj közepette, ágyudörgés mellett, a táborban el tudott szenderedni, otthon pedig, a legnagyobb kényelemben sem tudott álomba merülni, ha

kamarásai susogtak vagy halkán beszéltek. Szerbiában ugyanis, mikor Szabács várát ostromolta és bevette (1476), mikor a hajító gépekből szórt kövek dőngették a falakat, a föld rengett és a tábor zajlott, álom nyomta el és ledőlt, de bármily fáradtan aludt is, a legcsekélyebb susogás felverte. Így tehát a susogás és halk beszéd felriasztotta azt, a kit a harcosok zaja és az ágyudörgés is el tudott altatni. Ez mindenesetre igen bámulatos valami. Ne is tulajdonítsa ezt senki gyanakodás vagy óvatosság eredményének, mert hisz ez mindenütt így volt vele, a mint magam is igen sokszor tapasztaltam.

...

Egy tréfás mondás

Egyszer Mátyás király meglátott egy sötét ruhába öltözött, hosszúra eresztett szakállú gyászoló embert, a kiről többszöri tapasztalás útján jól tudta, mennyire kapzsi és fősvény. Ez az ember testvérei halálát gyászolta, a kiknek javai, örökség jogán, már az ő kezén voltak, különben is már azok életében sok időn keresztül perelte őket a király előtt. A király magához hívatta és

úgy tetette magát, mintha nem tudná gyászanak okát, és megkérdezte tőle, hogy ugyan miért oly szomorú és elkeseredett? Az könnyezve felelte, hogy testvérei halála miatt. "Mondd csak, vajjon későn vagy korán ért-e téged ez a szerencsétlenség?" kérdezte a király, mert testvéreit hosszantartó betegség kinozta. "Későn" felelte rá amaz. "Persze" - mondta a király, - "tudtam, mert hát úgy szeretted volna, ha amazok már réges régen elpusztultak volna, hanem így elkeserít és mély gyászba borít az, hogy ily sokáig kellett várnod testvéreid birtokainak élvezetére". Emberünk elpirult és elfojtotta krokodilus-könnyeit.

Egy elmés cselekedet

Egy vitéz katona, kit Mátyás király hadakozásaiban gyakran felhasznált, a mikor meghallotta, hogy háború ütött ki Mátyás király és Frigyes római császár között, mely utóbbinak valamikor régebben esküvel ígerte, hogy háború esetére, bárhol lesz is, visszatér hozzája, - arra kérte a királyt, egyezzzék bele, hogy a császárhoz visszamehessen, - ő vissza akar menni. Mikor először járt a királynál kérelmével, ez egy kissé keményen bánt vele, s így szólt hozzá: "Nem tisztességes dolog, hogy ha valamely katona háború idején odahagyja azt, a ki őt béke idején eltartotta. Mert ugyan kicsoda költekezik béke idején oly katonákra, a kiknek háborús időkben semmi hasznát sem fogja venni?" A katona erre azt felelte, hogy esküvel erősített ígérete készíti a távozásra, ezt pedig a király engedelmeivel, semmi körülmények között sem akarja megszegni. Ezen szavak meggyőzték a királyt, a katonát sok szép ajándékkal halmozta el és úgy küldte vissza a császárhoz; és mindenki előtt dicsérte a katona cselekedetét mert az esküt a magánérdeknél, sőt a király barátságánál is többre kell becsülni.

Fordította: Császár Mihály

Meghalt Mátyás, oda az igazság...

A legutóbbi Iránytűben Antonio Bonfini könyvéből olvashattatok részletet. Eheti ajánlatom pedig az olasz Galeotto Marzio szintén Mátyás királyról szóló könyve. Marzio együtt tanult a híres Janus Pannoniusszal (Pannoniai Jánossal), és így jutott el Mátyás udvarába is, ahol, afféle bohócként (is), mindig az uralkodó körül legyeskedett. Könyvében egyenesen dicshimnuszokat zeng Mátyásról, ezért hiteles történelmi munkaként ugyan nem értékelhető Marzio munkája, de sok-sok adalékkal szolgál a királyi udvar és a kor Magyarországának életéről, kultúrájáról, világlátásáról.

A legutóbbi számban jeleztem, hogy most szó esik majd Drakuláról is, de vajon hogyan kerül a csizma az asztalra? Történetük több szálon is összekapcsolható. Antonio Bonfini művében többször is beszél róla, mivel Drakula is valódi történelmi személy volt, akárcsak Mátyás. Mindkettejük alakja sokat változott az idő folyamán. Valódi irodalmi/mesei szuperfigu-

rák lettek. Drakula, azaz Vlad Tepes havasalföldi román uralkodó volt, és sokat harcolt a törökök ellen. Amikor Vlad Tepes, aki egyébként híresen kegyetlen és vérengző uralkodó volt, vereséget szenvedett, Mátyás egy szövvényes politikai ügy részeként bebörtönözte őt.

Úgy tartják, hogy a negatív hír is hír. Drakulának pedig bőven kijutott a rossz sajtóból, míg Mátyás király alakja a mesékben mint igazságos, bölcs uralkodó él tovább. A mesék Mátyásának figurája nagymértékben köthető Marzio munkálkodásához, nélküle egészen más kép élne a fejünkben Hunyadi Mátyásról. És minden bizonnyal néhány történettel szegényebbek is lennénk. A történetekből, mesékből pedig sosem elég! Vajon te odaülne-e Mátyás asztalához? Mit szólna a király, ha ma körbenézne a világunkban? Megannyi lehetséges történet, a többi már rajtad múlik, hogyan folytatjuk őket...

Herédi Károly

TUDOD-E?

Mióta gombolkozunk?

Az őskori ember még nem ismerte a gombot. A barlangi őcsonttűvel fogta össze bőruháját. A bronzkorban spirális díszű bronztűk voltak divatban. A rómaiak nemes fémből drágaköves fibulákat viseltek. Egyébként ezek a fibulák a mai biztosítótűk ősei.

A lényeg az, hogy például Horatius még nem gombolta be a tunikáját.

Ez is ruha, noha gombból készült

Az ásatások tanúsága szerint a honfoglaló magyarok nem használták a fibulát, hanem félgömb alakú, füles pitykegombok sorával zárták a ruhájukat. Bizáncban a 10–11. században még tűvel kapcsolták a ruhákat, a rómaiakhoz hasonló módon, így feltehető, hogy a gomb keletről, a lovas népek viseletével került nyugatra.

Merészebben fogalmazva: az ámuló Európát a gombbal, mint olyannal a magyarok ajándékozták meg.

Megfigyelések szerint a gombolt férfiruha első ábrázolása magyar területen a Nagy Lajos király idejében írott és illusztrált Képes krónikában található. A képen IV. Béla megkoronázza V. Istvánt. István zekéje elől gombolt, mégpedig balról jobbra. És ez a gombolási gyakorlat él tovább a 17. és 18. század során is a férfiak esetében.

És a nők? Ők miért jobbról bal felé gombolnak?

A 19. század második harmadáig a női ruhák elejének szabása teljesen részarányos, és rendszerint hátul kapcsolódik. Tehát ekkor még egyáltalán nem beszélhetünk gombolásról. A 19. század második felében az emancipáció kezdetével egyidejűleg a női viselet férfias vonásokat ölt. 1836-ban egy pesti divatlap lovaglóruhás hölgyet mutat be, mellette posztókabátos gavallérját. Ruhájuk majdnem egyforma szabású, s mindkettőjük ruhája balról jobbra gombolódik!

Az 50-es években az elől gombolt ruha általánosabbá kezd válni. A divatrajzoló a szimmetria kedvéért a női ruhát, ellentétben a férfiruha gombolásával, jobbról balra kezdik rajzolni.

A múlt század romantikája szívesen látta az egymás mellett andalgó párokat, akiknek egymáshoz való tartozását ruhájuk egymás felé gombolása is kifejezte.

Így vált ma már megmásíthatatlannak érzett szabállyá ez az érzelmes divatrajzoló ötlet.

Jeles napok júniusban

A néphagyományban Szent Iván havának is nevezik júniust, az év hatodik hónapját. 8-ához kötődik egy jeles időjósító nap, **Medárd napja**. A közhiedelem úgy tartja, hogy ha ezen a napon esik az eső, akkor negyven napig esni fog, ellenkező esetben pedig ugyanennyi ideig szárazság lesz.

Június 10-e Margit napja, ezt a napot egyes helyeken *Retkes Margit* néven emlegetik, mert ezen a napon vetik a retket, hogy jó gyenge maradjon. Egyben a tyúkültetésre legalkalmasabb nap.

Június 24-e **Keresztelő Szent János napja**, vagy Szent Iván-nap, a nyári napforduló ünnepe, a szertartásos tűzgyújtás jeles napja. A tűz tisztító, gonoszűző erejébe vetett hit az alapja a Szent Iván-napi **tűzugrás** szokásának is. Az ekkor gyújtott tűzről azt tartották, hogy megvéd a ködtől, a jégesőtől és a dögvésztől, elősegíti a jó termést. A szertartásos tűzugrásnak egészség- és szerelemvarázsló célzata is volt.

Június 29-e Péter és Pál napja. A magyar nyelvterületen általában úgy tartották, hogy a búza töve ezen a napon megszakad, kezdődhet az aratás.

Kire hasonlít?

A magyarországi Vitorlás Életmód Magazin megjelentetett egy amadártávlati fotót a Balaton kétharmadáról, majd egy olvasó észrevette, hogy ilyen szögben a felvétel **Donald Trumpra**, az Egyesült Államok elnökére hasonlít. Szerinted is?

Mona Lisa homokból

Homokszobor-fesztivált tartottak Szentpéterváron; mini piramisok és egyiptomi szoborutáncok mellett egy igazi Mona Lisa-utánczat is készült. Olyan sikeres, hogy meg kellett osztanunk veletek.

Nyolc évvel ezelőtt a magyarországi parlament, azaz az Országgyűlés a nemzeti összetartozás napjává nyilvánította a trianoni békeszerződés aláírásának napját, június 4-ét: kilencvennyolc éve, 1920-ban ezen a napon írták alá az I. világháború győztes hatalmai Magyarország képviselőivel a versailles-i Nagy Trianon kastélyban a háborút lezáró békeszerződést.

A béke feltételeit a magyarok részvétele nélkül határozták meg az 1919–20-as párizsi békekonferencián, amelyen a győztes nagyhatalmak Európa új rendjét kívánták biztosítani. Apponyi Albert, a magyar küldöttség vezetője csak 1920. január 16-án fejthette ki a magyar álláspontot, dokumentumok és térképek segítségével mutatva be a népességföldrajzi helyzetet, történelmi és jogi érveket is hangoztatva, de teljesen hatástalanul.

A békefeltételeket 1920. májusban adták át, ezek olvastán az eredeti küldöttség lemondott, így a szerződést magyar részről Benárd Ágost népjóléti és munkaügyi miniszter és Drasche-Lázár Alfréd rendkívüli követ és megbízott miniszter írta alá 1920. június 4-én. Az aláírás percében Magyarországon megkondultak a harangok, tíz percre leállt a közlekedés, bezártak az üzletek. Az ország gyászba borult.

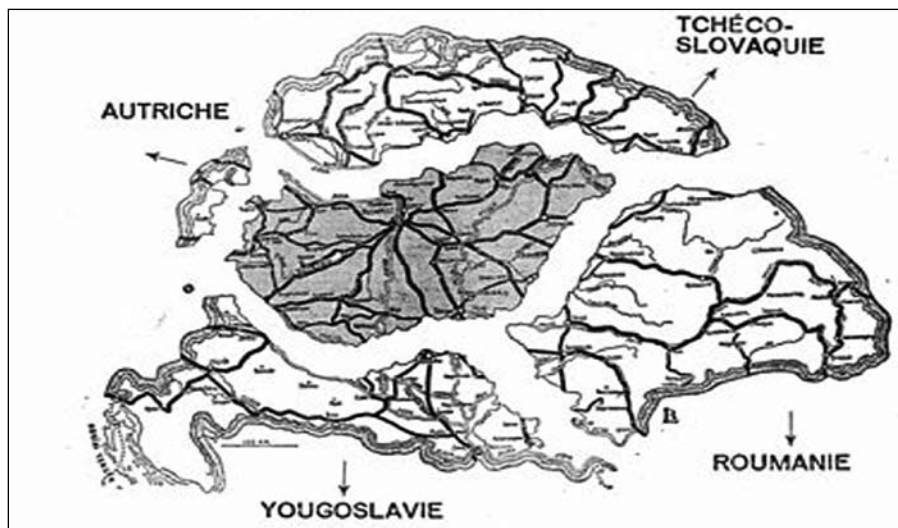
A 14 részből, 364 cikkből és több függelékkel álló szerződés első része a Nemzetek Szövetségének Egyezségokmányát tartalmazta, amely minden szerződésben helyet kapott. A szerződés kimondta az ország függetlenségét, meghatározta határait és megtiltotta, hogy a Népszövetség engedélye nélkül bárkivel államszövetségre lépjen. A haderő létszámát 35 ezer főben maximalta, megtiltotta az általános hadkötelezettséget és a nehézfegyverzetet, s korlátozta a fegyvergyártást.

Az országnak 1921. május 1-jétől 30 éven át jóvátételt kellett fizetnie az általa okozott háborús károkért (ennek összegét később határozták meg), zálogul lekötötték az állam minden vagyonát és bevételeit. A nemzetközi kereskedelemben Magyarországnak meg kellett adnia a győztes hatalmak számára a legnagyobb kedvezményt. A békeszerződés betartását nemzetközi katonai ellenőrző bizottság felügyelte.

A szerződés kimondta: az Osztrák–Magyar Monarchia felbomlott, ennek következményeként Magyarország (Horvátország nélküli) területét 293 ezer négyzetkilométerről 93 ezerre, lakosságát 18,2 millióról 7,6 millióra csökkentették. A Felvidék, a Kisalföld északi fele és Kárpátalja Csehszlovákiához, Erdély, az Alföld keleti pereme és Kelet-Bánát Romániához, Horvátország, Bácska, Nyugat-Bánát, Zala megye nyugati pereme, a Muraköz és a baranyai

KILENCVENNYOLC ÉVES A TRIANONI BÉKESZERZŐDÉS

Az ország gyászba borult

Francia grafika Trianonról 1933-ból

háromszög a Szerb–Horvát–Szlovén Királysághoz, Nyugat-Magyarország egy sávja Ausztriához került, Lengyelország Szepes és Árva megyékből kapott területeket.

Ezzel a magyar állam elvesztette területének mintegy kétharmadát, iparának 38, nemzeti jövedelmének 67 százalékát. A szerződés az etnikai helyzetet, az 1910-es népszámlálási adatokat sem vette figyelembe, így mintegy 3,2 millió magyar, a magyarság egyharmada az új határokon túlra került. A békeszerződés tartalmazott a kisebbségek jogaira vonatkozó előírásokat is, eszerint az ország lakosait egyenlő jogok illetik meg nemzeti, faji, vallási hovatartozásuktól függetlenül, a törvény előtt egyenlő bánásmódban kell részesíteni őket és biztosítani kell kulturális, vallási életük zavartalanágát. Az 1921. december 14–16-i népszavazás nyomán Sopron és környéke az ország része maradt. A döntés sokkolta

a magyar társadalmat, a két világháború közötti években az ország meghatározó külpolitikai célja Trianon módosítása lett. Magyarország 1938-ban az első bécsi döntéssel visszakapta Szlovákia csaknem kizárólag magyarok lakta déli részét, majd 1939-ben Kárpátalja fennmaradó részét, 1940-ben a második bécsi döntés révén Észak-Erdélyt és a Székelyföldet. 1941-ben, Jugoszlávia német megszállása után visszakért a Délvidék is. Akkorra Magyarország Trianonban megállapított területe közel kétszeresére nőtt, s a Kárpát-medencében élő magyarság túlnyomó része ismét a határok közé került – de ennek ára a háborús részvétel volt a náci Németország oldalán.

Az 1947. február 10-én aláírt, a II. világháborút lezáró párizsi béke lényegében a trianoni határt állította vissza, semmisnek nyilvánítva a bécsi döntéseket, sőt Csehszlovákia megkapott három Pozsony környéki falut a Duna jobb partján. (múlt-kor)

A nemzeti összetartozás napja

A nemzeti összetartozás napjáról 2010. május 31-én döntött a magyar Országgyűlés, s azóta június 4-én a trianoni békeszerződés 1920. június 4-ei aláírására emlékezünk. Magyarország ekkor, mint háborús vesztes elvesztette területének kétharmadát, iparának 38, nemzeti jövedelmének 67 százalékát, lakosságának egyharmada pedig az új határokon túlra, kisebbségi sorsba került, így a vajdasági, délvidéki magyarok is.

A szerződés-aláírás helyszínéről távozó magyar küldöttség

Nem, nem...

Ismét együtt forgatnak

Keanu Reeves filmes pályáját magas szárnyalások és mély repülések egyaránt jellemzik. Amikor arról olvasunk, hogy valamely filmje nem lett sikeres, gondoljunk arra is, hogy mely népszerű filmekben játszott. Szerepelt egyebek közt a Veszedelmes viszonyokban, az Otthonom, Idahóban, a Bill és Ted zseniális kalandjában és annak folytatásában, a Bill és Ted haláli túrájában, a Holtponthoz, a Drakulában, A kis Buddhában, a Féktelenül című filmben, a Féktelen Minnesotában, a Láncreakcióban, Az ördög ügyvédjében, valamint a Mátrix és a John Wick filmekben is.

Ebből a felsorolásból is látszik, hogy Keanu Reeves sokoldalú színész, drámákban, vígjátékokban, akciófilmekben és romantikus alkotásokban is szerepel. Még az idén minden bizonnyal három új filmben is láthatjuk, de máris újabb filmekben gondolkodik. Ezek közül néhányat olyan alkotókkal, színészekkel készít, akikkel már dolgozott együtt. Az alábbiakban tehát Keanu Reeves-re összpontosítunk, és utánajárunk, kikkel forgat ismét.

Bill és Ted immár felnőttek

Megközelítőleg harminc évvel az első Bill és Ted-film után, Keanu Reeves és Alex Winter újra készek eljátszani a két vicces, kissé együgyű karaktert. A zenészi ambíciókat dőltető, két agyament tinédzsert 1989-ben láthattuk először a Bill és Ted zseniális kalandjában, amely váratlan népszerűsége tett szert, így szintén egy meglehetősen vicces folytatást is eredményezett 1991-ben, a Bill és Ted haláli túráját. Sok találgatás és utalgatás után a két színész hivatalosan is bejelentette, hogy lesz harmadik rész is, amelyben a két főszereplő

immár középkorú férfiként tér vissza, de a világ megmentése érdekében ismét vár rájuk egy időutazás. A harmadik rész címe Bill & Ted Face the Music lesz, Dean Parisot rendezi, a forgatókönyvet pedig ismét Chris Mathe-son és Ed Solomon írja.

Az összeszokott páros

Keanu Reeves és Winona Ryder összeszokott párosnak számít. Először az 1992-ben bemutatott, Francis Ford Coppola által rendezett Drakulában játszottak együtt, utána a 2006-os Kamera által homályosan című filmben, majd pedig 2009-ben a Pippa Lee négy életében. Keanu Reeves és Winona Ryder hamarosan ismét egy párt alkotnak, ezúttal a Destination Wedding című romantikus vígjátékban. A film története szerint a Keanu által alakított Frank egy esküvőre igyekezve találkozik a Winona által megformált, szintén ugyanazon esküvőre igyekvő Lindsay-vel, de elsőre nem igazán találják a közös hangot. A

film bemutatójára augusztus 24-én kerül sor az Egyesült Államokban.

John Wick: harmadszor

Készül a John Wick harmadik része is, így Keanu Reeves újra Chad Stahelski rendezővel dolgozik együtt. A most készülő harmadik részben a történet ott folytatódik, ahol abba maradt. A Continental szállodában történt véres események után, a kiközösített és halálra ítélt John menekülni kényszerül üldözői elől, akik a fejére kitűzött hatalmas vérdíj megszerzésének reményében vadásznak rá. A Continental legfőbb szabályának megszegése miatt kiközösített Wick már senkitől sem számíthat segítségre, így csakis a saját képességeire támaszkodhat, ha életben akar maradni. A Keanu Reeves által megformált jellegzetes karaktert 2014-ben láthatták először az akciófilmek kedvelői, a folytatása 2017-ben került a mozikba, a harmadik rész bemutatója pedig minden bizonnyal jövőre lesz.

Újdonság a BTS-től

Április elején az Euphoria: Theme of Love Yourself Wonder kisfilm megjelenésével a dél-koreai fiúcsapat, a BTS bejelentette, hogy hamarosan újabb zenei kiadvány várható tőle. Ezt követte egy másik bejelentő is, majd pedig 18-án megjelent az együttes harmadik koreai stúdióalbuma, a Love Yourself Tear. A lemez megjelenésével egyidejűleg a főcímdal, a Fake Love látványos klipjét is feltöltötték a világhálóra. Az album tizenegy dalt tartalmaz, amelyek megírásában ezúttal is közreműködött Suga, J-Hope és RM, sőt utóbbi és Jungkook a produceri feladatokból is kivették a részüket, a The Truth Untold dal kapcsán pedig Steve Aokival is együttműködtek. Nemrég arról írtunk, hogy a BTS több díjat is nyert, azóta egy újabb díjjal gazdagodott, a Billboard Music Awards-ot ítélték oda nekik, akárcsak tavaly. A BTS fel is lépett a rendezvényen.

Kimondták a boldogító igent

Harry herceg, Károly walesi herceg, brit trónörökös és a néhai Diana hercegnő másodszülött fia, II. Erzsébet királynő unokája, a London nyugati határában fekvő ősi királyi rezidencia, a windsori kastély Szent György-kápolnájában esküdött meg amerikai menyasszonyával, Meghan Markle-vel. A windsori kastélynál hatalmas ünneplő tömeg várta az ifjú párt. A ceremónián a Stand by me című dalt énekelte egy gospelkórus. A meghívottak között világsztárok is voltak, például George Clooney, David Beckham, James Blunt és Elton John. A pár az esküvői ebédre hatszáz vendéget hívott meg, este pedig Károly herceg egy szűkebb körű fogadást tartott, amelyen kétszázán, főként a királyi család tagjai és a hercegi házaspár barátai vettek részt. Az ifjú házasságok ezek után a Sussex hercege és hercegnője címet viselhetik, amelyet Harry nagymamája, II. Erzsébet királynő adományozott a menyegző előtt néhány órával.

Meglepték a rajongóikat

A négy tagra zsugorodott Fifth Harmony amerikai lányegyüttes márciusban bejelentette, hogy szünetre vonul, annak érdekében, hogy a tagok szólókarrierjüket építhessék. Utolsó koncertjüket nemrég tartották Floridában. Épp ezért mindenkit, kiváltképp a rajongótáborukat, a Harmonizereket meglepetésként érte, hogy megjelent tőlük egy videoklip, amelyet a legutóbbi, a tavaly kiadott Fifth Harmony című albumukon található Don't Say You Love Me dalhoz készítettek. A klip rendkívül érzelmes, így a rajongók igencsak meghatódtak. A Fifth Harmony az amerikai X Factor második évadában alakult meg, ahol végül a 3. helyezést érték el. Az együttes tagjai Ally Brooke Hernandez, Normani Kordei, Dinah Jane Hanesen és Lauren Jauregui. Camila Cabello 2016 decemberében hagyta el őket, és sikeres szólókarrierbe kezdett.

Augusztusban folytatódik

Márciusban kezdődött a Shadowhunters harmadik évadának első fele, a 3A, amely e hónap közepén egy dupla résszel fejeződött be. A befejezés ugyan választ adott néhány kérdésre, ugyanakkor váratlan fordulatokat is vett a történet, így újabb izgalmakra számíthatnak a rajongók a folytatásban. Erre azonban egy ideig még várni kell, ez derült ki legalábbis Todd Slavkin producer közösségi hálón megosztott információjából, amely szerint a Shadowhunters harmadik évada második felének, a 3B-nek a bemutatója augusztus 14-én lesz. Todd Slavkin üzenetében arra is lehet következtetni, hogy a folytatás minden bizonnyal A végzet erekléi könyvsorozat ötödik részét, az Elveszett lelkek városát dolgozza majd fel. A Shadowhunters televíziós sorozatot egyébként 2016 januárjában kezdték sugározni.

Kedves Bizi!

Válasz:

Kedves Bizi!

Válasz:

Válasz:

18

Mi történik a testedben, ha kólát iszol?

Elmélted már valaha is azon, hogy miért húzódik mosolyra a szád, amikor iszol egy korty kólát? Azért, mert a magasba repít, noha már több mint 100 éve kivonták azt a meglepő összetevőt az italból, amit ma a legismertebb drogok között tartunk számon. Ez pedig a kókaín.

A kóla mára az egyik legismertebb üdítő-itallá vált, amely meghódította a világ piacait. Hatásai vitatottak, azonban van néhány tény, amit jó, ha te is ismersz. Hogyan hat rád a kóla?

10 perc múlva – Egy kis üveg kóla elfogyasztásával nagyobb mennyiségű cukrot juttatsz a szervezetedbe. Erre jó, ha odafigyelsz, hiszen a kiegyensúlyozott, egészséges táplálkozáshoz fontos, hogy tudatosan gondolkodj a bevitt kalóriákról is. Nem az a lényeg, hogy soha nem ihatasz cukrot tartalmazó üdítőket, hanem az, hogy ha iszol, tedd mértékletesen, és figyelj oda arra, hogy a bevitt pluszenergiát a megfelelő testmozgással ellensúlyozd.

20 perc múlva – A vércukorszinted megemelkedik, ami a szervezetben az inzulin-elválasztás fokozódásához vezet.

40 perc–1 óra elteltével – A koffein-felszívódás befejeződött, hatása érezhető: a pupilláid kitágulnak, a vérnyomásod megemelkedik. Mindezeknek köszönhetően éberebbnek érezheted magad, úgy érezheted, hogy tele vagy energiával és jobban tudsz koncentrálni is.

Kimutatták, hogy a koffein hatására fokozódik a vizezés, a vizelettel történő kalciumürítés, a csontokból való kalcium-kiáramlás. Ezekívül van itt még valami: a kólában lévő foszforsav fokozza a csontok kalciumvesztését. Azt is kimutatták, hogy a diétás kóla (hormonhatáson keresztül) még erőteljesebben fokozza a csontok kalciumvesztését és a vizelettel történő kalciumürítést.

A kibocsátott inzulin hatására a vércukorszint hirtelen esni kezd. A kólában lévő vízmennyiség már kiürült a szervezetedből még azelőtt, hogy a szervezeted felhasználhatta volna hidratálásra, így valószínűleg víz-után-

pótlásra lenne szükséged. A diétás kólában lévő mesterséges édesítőszer hatása az étvágyad is fokozódik, ami súlytöbblet kialakulásához vezethet.

Természetesen nem állítjuk, hogy a kóla ellenség, de tudni kell, hogy nagy mennyiségű cukor, koffein és foszforsav kombinációja, ezért nem árt, ha csak ritkán és mértékkel fogyasztod! (KamaszPanasz)

TESZT

SZEMÉLYISÉGTESZT

Miről árulkodik a szem?

Nézd meg jól az alábbi képeket és válaszd ki azt a szemet, amelyik a legjobban tetszik. Az emberi szem különleges és gyönyörű, nem véletlenül nevezzük a lélek tükrének. Az élet minden pillanatában közvetíti a lelkiállapotunkat. Az általad kiválasztott szem sokat elárul a személyiségedről. Lássuk!

1. Mélyen legbelül nyitott vagy. Bárkit hajlandó vagy beengedni a szívedbe és az életedbe. Hiszed, hogy sokkal jobban megéri vállalni a sérülés kockázatát, mint elzárkózni a világ elől. Kifelé sohasem mutatsz félelmet vagy szorongást, a gondjaidat önmagadban szereted megoldani. (Nap típus)

2. Mélyen legbelül lelkiismeretes vagy. Igyekszel mindig a legjobb formádát mutatni, és jó benyomást tenni a környezetedre. Sosem mutatod ki, ha aggódsz, vagy ha valamiért dühös vagy. Az igazságtalan és szomorú dolgokat megtartod magadnak. (Vénusz típus)

3. Mélyen legbelül gyötrelmek kínoznak. A múltad tele van nehéz eseményekkel, amelyek a jelenedet is meghatározzák. Folyamatosan azt érzed, hogy az élet egy kozmikus rossz vicc. Nehezen viseled a bajokat, ráadásul meg is tartod magadnak. Ugyanakkor néha meglepően naposnak látod a jövőt, hiszel abban, hogy hamarosan minden jobbra fordul. Bármilyen nehézségből remekül talpra állsz. (Szaturnusz típus)

4. Mélyen legbelül filozófus vagy. Mindig a dolgok legmélyére hatolsz, minden lépésedhez elejétől a végéig logikusan követed a folyamatokat. Szeretnéd megtalálni az élet értelmét. Néha annyira beletemetkezel a gondolataidba, hogy ki sem látsz belőlük. Sohasem mutatod meg a világnak, ha valamiben bizonytalan vagy. (Merkúr típus)

5. Mélyen legbelül titokzatos vagy. Még nem sikerült saját magadat megfejteni, éppen ezért másoknak szinte esélyük sincs rá. Rengeteg elmentmondás gyötör, gyakran változik a hangulatod. Ha végre sikerülne megtalálnod önmagad, azonnal más emberré válnál. Nem szívesen mutatsz meg magadból túl sokat, társaságban keveset beszélsz és zavartan viselkedsz. (Neptunusz típus)

6. Mélyen legbelül érzékeny vagy. Mindent megfigyelsz és semmit sem felejtessz el. Képes vagy teljes mértékben ráhangolódni a világra. Mélyen érzel, gyakran a legkisebb dolog is hatással van rád. Hamar elneved vagy elsírod magad, de nem feded fel a világ előtt, hogy milyen törékeny vagy. (Hold típus)

7. Mélyen legbelül tüzes vagy. Mindig energikus és szenvedélyes arcot mutatsz. Erős és határozott a személyiséged, számodra nincsenek középútak: vagy szeretsz, vagy gyűlölsz. Mindenről megvan a véleményed, és nagyon gyorsan döntesz dolgokról. Sosem késlekedsz, és nem is aggódsz. Rengeteg az életerőd és az energiád, ami miatt gyakran lehetsz ideges. (Mars típus)

8. Mélyen legbelül excentrikus vagy. Szokatlan ideológiákban hiszel, különleges dolgok érdekelnek. Mások kicsit furának látnak, mivel egyáltalán nem érdekelnek a tradíciók vagy a szabályok. Mindig a saját szempontjaid szerint cselekszel, és nem törödsz azzal sem, ha darabokra szakad körülöttesz az élet. Mindent megmutatsz magadból, sosem rejtőzködsz, az ítélezőket pedig kineveted. (Uránusz típus)

9. Mélyen legbelül intuitív vagy. Remekül megértessz másokat és a körülöttesz lévő világot. Rendszerint nem feded fel, hogy mennyi mindent tudsz. Mások arckifejezése bármit elárul a számodra, képes vagy olvasni a hangsúlyokból és gesztusokból. Mindig meg tudod állapítani azt is, ha valaki hazudik neked. (Plútó típus)

Netikett, azaz online etikett

vagy egyedül. Ha névtelenül vagy álneven küldesz emailt, sms-t, vagy chatelsz, a valóság megszokott normái szertefoszlának. Olyan szavak és kijelentések hangzanak el oda-vissza, melyek a valóságban nem hangzanának el. Mindenféle pletyka terjeng az interneten, melyekkel fájdalmat okoznak egyeseknek, vagy akár életeket tehetnek tönkre, mindezt fénysebességgel.

Mit tehetsz azért, hogy megállítsd ezt az örületet?

Először is, a hallgatás aranyat ér. Ha valakivel érintkezel a neten keresztül, a mondani-valód legyen rövid, tömör és egyértelmű. Ha már leírtál egyszer valamit, és feltetted a netre, többé már nem tudod meg nem történtté tenni, nem tudsz visszakozni. Ne gondold azt, hogy ha valamit küldesz vagy írsz, azt megtartatod magadnak. Rengeteg olyan szomorú és tanulságos történet van a neten, ami azt bizonyítja, hogy az információk könnyen jönnek-mennek az emberek között. Ha úgy hiszed, hogy az ismerőseid nem nyomoznak utánad, jobb, ha elkezdsz aggódni, ugyanis ez nem így működik.

Vigyázz a személyes szférádra!

Minden üzenet nyomot hagy, nem tűnik el nyomtalanul, ott marad a cyber térben. Mielőtt hirtelen felindulásból bármi sértőt vagy olyasmit küldenél el, amit később megbánnál, inkább ne küldd el, vagy csinálj valami mást, és később térj vissza a témára. Jó esély van arra, hogy miután lenyugszol, másképp fogod látni a helyzetet, és örülni fogsz, hogy így cselekedtél. Bármit is írsz a pillanat hevében, ha az kikerül a kezed közül, könnyen eljuthat a barátaidhoz, rokonokhoz, szülőkhöz, idegenekhez, még ha ki is törölsz, mások már lementették. Ne mondj/írd tehát semmi olyat, amit a való életben sem tennél meg.

Hiába vagy álnev mögött, ha nagyon akarnak, megtalálják a neten keresztül. Gondolj arra, hogy az üzeneted milyen reakciót válthat ki a másiktól! Ha te valamit viccnek szánsz, nem jelenti azt, hogy a másiknak is az. Nagyon könnyen lehet provokálni valakit a neten keresztül, mert nem érzed a közvetlen következményeket. Ne vágd magad alatt a fát helytelen viselkedéssel vagy félresikerült viccel! Ha egyszer eljátszottad a becsületedet, azt később nagyon nehéz lesz visszaszerezni.

Milyen szokásokat gyakorolsz a való életben? Kinyitod az ajtót mások előtt, átadod a helyed a buszon, illedelmes és segítőkész vagy? Mi a helyzet az online világgal, ott is gyakorlod a jó magaviseletet?

Ne vetközz ki magadból a monitor előtt!

A névtelenség homályába burkolózva már nem annyira törődsz azzal, hogy mit gondolsz, érez a másik? Nem nagyon vagy tekintettel a másik magánéletére? Gyakran közölsz hamis információkat másokról vagy önmagadról? A jó és egyben rossz dolog, hogy ezzel nem

Szépségápolás a természet ajándékaival

Tavas van, a nap ragyog, és itt az ideje, hogy a te bőröd is csodálatosan egészséges és fénylő legyen! A legtermészetesebb módja a bőrápolásnak a sok víz fogyasztása, illetve sok zöldség és gyümölcs ropogtatása, és persze a kiadós alvás. A másik jó módszer a szépségápolókkal való kényeztetés, amiket legjobb, ha házilag készítesz. Hidd el, a bőröd hálás lesz a sok finomságért.

Zöldséges arclemosó

Ha a tél folyamán nem ettél zöldségeket, érdemes elkezdni a fogyasztásukat. Természetesen a sült krumpli még véletlenül sem számít annak. A zöldséges arclemosóhoz citromlével összekevert uborka(lé) vagy paradicsom szükséges. Természetes módon tisztít, remekül tágtítja a pórusokat.

Erdeigyümölcsös arcmaszk

Csak préselj össze párat a szezon legfinomabb gyümölcsei közül, esetleg egy kis krémmel összekeverve remek arcmaszkot kapsz. Ha arcradírt is szeretnél, egy kis cukrot, illetve natúr olívaolajat keverj hozzá, szuper készítményt kapsz. Az illata is isteni!

Friss paradicsomos artisztító

A paradicsom rengeteg antioxidánsot tartalmaz, és zsíros bőr ellen remek választás. Paradicsomlevet hígíts fel citromlével, és ezzel mosd át az arcod, majd meleg szappanos vízzel öblítsd le! A bőröd hálás lesz, és mivel a keverék hűsít is, nyáron is remekül be fog válni.

Epres fogfehérítő

Ki pocsékolja fogfehérítésre a gyönyörű, friss epreket?! Igen, jogos a kérdésed. Ám való igaz, pár szemtől még nem dől össze a világ. Passzírozd össze őket, és szimplán moss fogat – igen, az eprekkel. Remekül fehérit, és az íze is finom! Ha mégis az elfogyasztásuk mellett döntenél, jó étvágyat!

Lehet, hogy nem érdemes kidobni az üres konzervdobozokat? Íme néhány igazán kreatív ötlet, amivel újjászülethetnek ezek a szemétkébe szánt darabok.

Asztali lámpa

Ne bándkj, ha eltört a kedvenc lámpád búrája... Fess be egy üres konzervdobozt a szobáddal harmonizáló, vidám színre, és már kész is az új lámpa! Ha szeretnéd még egyedibbé varázsolni, különféle mintákat szűrhetsz bele, ám ehhez speciális, éles eszközökre lesz szükséged, melyekkel jobb vigyázni!

Írószertartó

Hobbiboltokban könnyen beszerezhetőek a parafalapok. Ehhez még egy-két matrica vagy papírból kivágott figura kell, és hangulatos kis ceruzatartód lehet, ráadásul az asztalodon is rend lesz!

Rendszerező a fiókodban

Ugye neked is van olyan fiókod, amiben a gombostűtől kezdve az apró hajcsatig minden meglapul? Ezzel az egyszerű kis trükkel sokkal átláthatóbbá válik a fiókod.

Persely

Remek segítség, ha valamire épp gyűjtögetsz! Egy műanyag fedél kell hozzá és fémfesték, amivel kedved szerint dekorálhatod a perselyed.

Kreatív sarok

Iratartó

Könnyen rendszerezheted irataidat, ha a polcra elfektetve felsorakoztatsz néhány egyszínűre festett konzervdobozt. Így mindig tudod, hol kell keresned a legfontosabb papírokat!

Persely

A mobil káros hatásai

Vajon káros-e az egészségre a mobiltelefonok által kibocsátott sugárzás? A kérdésre máig nincs egyértelmű válasz. A mobilok gyors elterjedése miatt még nincs információnk a hosszú távú hatásokról, ezért sok kutató elővigyázatosságra int. A mi generációnkra érintő kérdéssről van szó, lehet, hogy csak néhány év múlva fogunk szembesülni a telefonálás negatív következményeivel. Nem csak a mobiltelefon sugároz. Az elektromágneses sugárzásokat sajnos körtélben kapjuk. A rádió, a tévé, a wi-fi és a mobiltelefon-hálózat által kibocsátottakhoz hozzájön a magasfeszültségű vezetékek és az otthoni elektronikus eszközök (pl. számítógép és a mikrohullámú sütő), valamint a vezetékek nélküli otthoni telefonok rezgése. A minket körülvevő sugárzási terhelést nevezzük elektroszmognak.

Nincs választásunk

Az a gond, hogy elektroszmog vesz körül akkor is, ha használod ezeket a készülékeket, és akkor is, ha nem. A szomszéd wi-fi-je a te lakásodban is fogható, a buszon a melletted ülő hölgy pedig végigtelefonálja az utat. Lehet, hogy jobban jár az, aki nem használ mobiltelefont, de tökéletesen úgysem tudja sugárzásmentesíteni a környezetét.

Milyen kockázatot rejt magában a mobil sugárzása?

Eddigi megfigyelések alapján a negatív hatások között szerepel a fejfájás, a fáradékonyság, a fülzúgás, a koncentrációs és tanulási nehézségek, a DNS károsodásának lehetősége, a rákos folyamatok és a neurológiai betegségek kockázatának növekedése.

Csökkenthetjük a kockázatot

Közlünk néhány tippet, amelyek segítségével mindenki csökkentheti a rá jutó sugárzás mennyiségét:

- Próbáld kevesebbet használni a mobilodat. Nemcsak telefonáláskor, hanem játék és zenehallgatás közben is ér a sugárzás.
- A hívás kezdetén, a kapcsolat létrejötte előtt és sms-küldésekor tartsd a testedtől távol a telefont, mert ilyenkor erősebben sugároz.
- Éjszakára kapcsolj ki, és tedd el a fejed mellől a telefont!
- Ne tartsd a mobilod a zsebedben!
- Autóban, buszon és vonaton ne telefonálj, mert ilyenkor a rossz vétel miatt jobban sugároz a telefon.
- Légy figyelemmel másokra! Telefonálás közben menj messzebb a többiekől.
- Otthon lehetőleg használj sima, vezetékes telefont.

Bárgyú találódsi

Sárga, fémből van és nem tudod átdobni a kerítésen – mi az?

Csíkos es indexel – mi az?

Hat lába van, mégis megbotlik mi az?

(lovasrendőr)

(Megfejtés: korbács, az Aquafresh megelőzi a fogszuvasodást,

EZT FEJTSD MEG!

A négy bölcs

Négy barát, Fehér, Fekete, Barna és Zöld úr a helyi sörözőben találkozik, hogy megajándékozza egymást. Mindegyikük színes inget ajándékozik valakinek, és mindegyikük inget kap ajándékba. Amikor próbálja felidézni a történetet, a pultosnak csak a következő részletek jutnak az eszébe.

1. Egyik férfi sem adott vagy kapott ugyanolyan színű inget, mint a neve.

2. Fehér úr fekete inget ajándékozott.

3. Zöld úr Fekete urat ajándékozta meg.

4. Az ingek ugyanolyan színűek voltak, mint a négy barát neve.

Segíts a pultosnak visszaemlékezni: ki, kinek, mit adott?

(adott Fekete úrnak.)

Fehér úrnak. Barna úr fehér inget adott Zöld úrnak. Fekete úr barna inget adott Fehér úrnak. Barna úr fekete inget adott Fekete úrnak.

3. Fehér úr fekete inget adott Barna úrnak. Fekete úr zöld inget adott Barna úrnak. Barna úr zöld inget adott Fehér úrnak. Zöld úr fehér inget adott Fekete úrnak.

2. Fekete úr barna inget adott Zöld úrnak. Fehér úr fekete inget adott Barna úrnak. Barna úr zöld inget adott Fekete úrnak. Zöld úr barna inget adott Fekete úrnak.

1. Fehér úr fekete inget adott Barna úrnak. Fekete úr zöld inget adott Barna úrnak. Barna úr barna inget adott Zöld úrnak. Zöld úr barna inget adott Fehér úrnak.

(Három lehetséges megoldás van.)

TUDOD-E, MIT JELENT?

Közmondások, szólások állatokról

Majom: Most ugrik a majom a vízbe.

(Most lesz valami.)

Szereti, mint majom a fiát.

(Imádja, isteníti.)

Ugrál, mint majom a ketreben.

(Izeg-mozog.)

Róka: Tapogatózva jár, mint róka a jégen.

(Óvatoskodik.)

Egy rókáról hét bort nem lehet lenyúzni.

(Ne légy telhetetlen!)

Kígyó: Erőtlen, mint a bőre hagyott kígyó.

(Gyenge.)

Kígyót-békát kiabál.

(Veszekszik.)

Medve: Annyi, mint kilenc medvének egy vadkörte.

(Kevesli.)

Szereti, mint medve a mézet.

(Kedvenc étele.)

Eljáratja vele a medvetáncot.

(Elbánik vele.)

Oroszlán: Felkelti valakiben az alvó oroszlánt.

(Felmérgesíti.)

Ordít, mint a kőlyke vesztett oroszlán.

(Dühös.)

Nézd meg tüzetesen a képet és válaszolj az alábbi kérdésekre!

1. Melyik két személynek azonos teljesen az öltözeke?

2. Két másik személynek ugyancsak majdnem azonos az öltözeke, csupán egy-egy ruhadarabjuk más. Melyik ez a kettő?

3. Egy bizonyos rajzi elemből négy teljesen egyforma található a képen. Mi ez?

4. Az egyébként szakszerű rajzon három, a lovassportban szokatlan ruhadarab szerepel. Mik ezek a furcsaságok?

A három kereskedő és a 21 hordó

Három kereskedő között el kellett osztani 21 hordót. A 21 hordóból 7 üres volt, 7 félig, 7 tele volt borral. Hogyan kell szétszítani a hordókat, hogy mindenki ugyanannyi bort és ugyanannyi hordót kapjon? A hordókból a bort nem szabad öntögetni.

(5 félig, 1 üres.)

Megoldás: A feladatnak többféle megoldása van. 1. ember 2 tele, 3 félig, 2 üres, a 2. ember ugyanannyi, a 3. 3 tele, 1 félig, 3 üres. Egy másik megoldás: 1. ember 3 tele, 1 félig, 3 üres, a 2. ember ugyanannyi, a 3. 1 tele, 5 félig, 1 üres.)

Becsapós kérdések

* Mi van Jancsi és Juliska között?

* Ha az orvos 3 tablettát ad és azt mondja, hogy félóránként vegyél be egyet, hány óra alatt fog elfogyi mind a három?

Géza étlen-szomjan áll a csukott kamra előtt. Tudja, hogy van bent egy üveg ásványvíz, egy doboz narancslé, két zacskó keksz és három húskonzerv. Vajon mit fog előbb kinyitni?

(Megfejtés: az és szó, 1 óra, a kamra ajtaját)

DoggyAndi, a magyar Youtube-hercegnő

Doggy Andi a leghíresebb magyar gamer-lány, aki többek között Minecraft és Sims videókkal, valamint vlogolással szerzett hírnevet a Youtube-oldalon. Mintegy kétszáz ezer feliratkozóval valóra váltotta azt, amiről sokan álmodnak, és videójátékok játzsával csinált karriert.

– Manapság mindenki Youtube-sztár akar lenni, rengeteg kitarás kell hozzá és jó, ha úgy állunk neki, hogy szeretjük csinálni, és nem azért, mert be akarunk futni vele. Meg persze nem árt egy jó mikrofon és egy elég erős gép, amin elfutnak rendesen a játékok és a felvő- meg szerkesztőprogramok – sorolja sikere alapvető kellékeit. Az általa készített tartalmak mögött valóban sok a kemény munka.

– Igyekszem mindennap feltölteni, az elkészítési idő változó, egy tutorial videó például tovább tart, mert sokmindennek utána kell nézni. Egy sima gameplay hamarabb elkészül. Mindennap több órát dolgozok rajtuk – meséli.

A kutyusával, Maszattal

De vajon milyen videókat csinálna, ha nem kellene a Youtube-rendszerhez és a közösséghez igazodnia? Talán meglepő, de azt mondta:

– Szeretnék pár komolyabb témával is foglalkozni, és olyan játékokkal is játszani, amik korhatárosok, mint a GTA V.

Angol videókat azonban nem készítené.

– Gondoltam rá, és más magyar videók is próbálkoztak vele, csak nem tudom, a nézők hogyan fogadnák, lehet, úgy éreznék, hogy ezzel cserben hagyom vagy elárulom őket.

Követői nagyon fontosak a számára, örömmel megy olyan eseményekre, ahol találkozhat a rajongóival. – Szinte havonta van valami, ezért elég sokat utazok, nagyon jó hangulat van, és rengeteg ember, és hosszú sorok... olyan, mint ha comic-con lenne – meséli. – Érettségim a tanárok előtt is alig mertem beszélni, most meg akár több ezer ember elé is ki tudok állni lámpaláz nélkül. 2013 óta csinálom, az első párezer feliratkozó egy év alatt lett meg, most lassan

Andi munka közben

elérem a kétszáz ezret – mondja büszkén. Saját csatornáján a legkedvesebb videója is ehhez kapcsolódik:

– Próbálok mindig olyan videót készíteni, amivel meg vagyok elégedve, és ami a nézőim-

nek is megfelel, de a kedvenc videómat nem én csináltam, hanem a barátaimtól kaptam meglepetésnek a százezer feliratkozó elérésére.

(kidsnews.hu)

Ki valójában DoggyAndi?

DoggyAndi 2013. január 13-án kezdte videó pályáját. Már több mint 188.000 feliratkozóval, 48.132.700 megtekintéssel és mintegy 930 videóval rendelkezik. Sok médiafelületen megtalálhatjuk, például a Youtube-on, a Facebookon, az Instagramon, a McShopban és a Videósboltban is. Egy nagyon hosszú, a rajongók által nagyon kedvelt sorozatot visz, aminek a neve: SIMS 4 – 100 Baba Kihívás. Van egy vlogcsatornája is, ami csak simán DoggyAndi néven fut. IceBlueBirddel (más néven Bencével) nagyon sok közös videójuk van. Szoktak Minecraftozni, sütögetni Ice vlogcsatornájára (Ice Vlogs). Egy egész kis videós csapatot alkotnak IceBlueBirddel, Zsdával, Chabinhoval, Almával, Csabusával és OwnMcKendryvel. Sok Mod bemutatót is készít...

Igazi neve állítólag Tabár Andrea, és szakmabelijével, a YouTube-körökben IceBlueBirdként ismert, egyébként Bence nevű youtube-errel áll közeli kapcsolatban

- Mi van veletek, gyerekek?
- Összetévesztettük egymást...

3000 dinár

A fényűző vendéglőben egy vendég azt mondja a pincérnek:

- Nem szeretnék kellemetlenséget okozni, inkább előre bevallom, hogy mindössze háromezer dinárom van. Mit tudna ezért ajánlani?

- Egy másik vendéglőt, uram.

Kicsi a világ

A diák bemegy az üzletbe, hogy tanszeret vásároljon. Amíg kiszolgálják, szórakozottan forgatni kezdi a pulton levő földgömböt.

- Milyen kicsi a világ! - mondja elgondolkodva.

Mire az eladó:

- Ha ez kicsi, adhatok nagyobbat is!

Rablóhús

- Pincér, jöjjön ide! Mondja, maga szerint ez rablóhús?

- Hát persze, uram. Nézze meg az árát az étlapon!

Vendéglátás

- Nahát! - csattan föl a vendég az étteremben.

- Hogy ez micsoda vendéglő! Ide se jövök még egyszer... Rántott hús nincs, húsleves nincs, pörkölt nincs és desszert sincs... Kérem a kabátomat!

- Attól tartok uram, hogy már az sincs...

Zárva

- Mondja, pincér, maguknál mindig ilyen rosszul főznek?

- Nem, csak ötször egy héten, uram.

- És a másik két napon?

- Zárva tartunk.

Előadóteremben

- Ott az utolsó sorban! - szólítja fel a professzor az előadóteremben az egyik hallgatót.

- Hány lakosa van a legnagyobb japán szigetnek, és mi a neve?

- Sok - válaszol a hallgató. - És Kovács Jánosnak hívnak.

Messziről jött...

- Hogyan lehet megismerni a messziről jött embert?

- Közelről.

A tanulás lényege

Minél többet tanulunk, annál többet tudunk. Minél többet tudunk, annál többet felejtünk. Minél többet felejtünk, annál kevesebbet tudunk. Akkor minek tanuljunk?

Indián

- Miért teszi az indián a kezét a homlokára?

- ???

- Mert ha a szemére teszi, akkor nem lát.

Feleltetés

Mórickát feleltetik az iskolában:

- Mikor volt a mohácsi vész?

Móricka hallgat. Padtársa odasúgja: a tanító lökött!

- Samu, ne súg! - inti rendre a tanító.

- Móricka majd magától is rájön!

Szegény csiga....

Egy építkezésen a kőművesmester mérgesen agyontapos egy csigát. A segéd kérde:

- Mit ártott az a csiga?

- Teljesen az idegeimre ment azzal, hogy egész nap követett.

Nagyothalló készülék

- Hé, pincér! Egy hallókészülék van a levesemben!

- Mit mond, uram?

Csupa meglepetés

A rendőr ajándékba kap egy kindertojást. Másnap kérde tőle a társa:

- Na, milyen volt?

- Hát, finom, de a sárgájától majdnem megfulladtam...

Feledékenység

Ferike kérdezi az apukájától:

- Apa, tudod, hogy melyik vonat késik a legtöbbet?

- Nem én, kisfiam.

- Amit tavaly ígértél.

Zsebtolvaj

- Apu, ki volt az a bácsi, akit a villamoson megöltél?

- Nem tudom, fiam, de mindjárt megnézem a tárcáját, biztosan van benne igazolvány.

Összhang

- Ne erőlködjünk tovább, emberek! Ezt a nehéz vasszekrényt nem tudjuk fölvinni a negyedik emeletre.

- Nahát! Hát nem a pincébe visszük?

Roncs

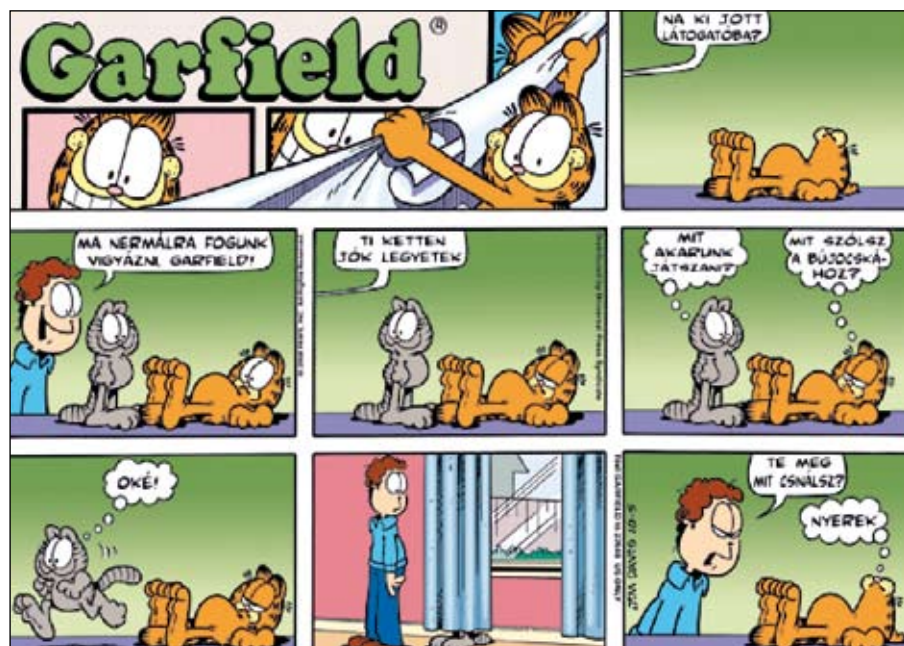
- Uram, a maga kocsiját nem lehet autónak nevezni - mondja a rendőr az autósnek.

- Egyetérték! Ezért nem is hordok magammal jogosítványt.

Felismerhető

- Honnan lehet felismerni egy internetkálózt?

- Webhely van az arcán.

Magyarázat

- A négyéves kisfiuk azt mondta rám, hogy ronda boszorkány. Maguk tanítják ilyenekre a gyereket?
- Mi aztán nem!
- Talán az óvodában ragadt rá?
- Ott biztosan nem.
- Akkor mivel magyarázzák ezt?
- Arról lehet szó, hogy ebben a korban már kialakul a gyerekekben az önálló értékítélet.

Edzés

- Jean, mi ez a nagy dobogás?
- Semmi különös, uram, csak a futórozsák edzést tartanak.

A szomszéd

- Hogy betörték önhöz, az már világos, de mivel tudja bizonyítani, hogy a szomszédja volt?
- Azzal, hogy semmi sem tűnt el a lakásomból, csak a trombitám.

Felezés

- Pistikét az iskolában felszólítja a tanárnő:
- Pistike, ha a nagymamád félbevág egy szelet húst, mennyi lesz belőle?
 - Kettő – feleli Pistike.
 - Remek! És amennyiben azt is félbevágja?
 - Négy.
 - Kitűnő. És ha azt is?
 - Nyolc.
 - Nagyon jó. Ha azt is?
 - Tizenhat.
 - Igen. És ha még azt is félbevágja?
 - Fasírt! – vágja rá Pistike.

Puska

- Mi az abszolút bizalmatlanság?
- ???
- Ha a tanár dolgozatírás előtt mindenkinek beír egy egyest, majd az óra végén kihúzza annak az ellenőrzőjéből, aki mégsem puskázott.

Nem lógós

- A tanár panaszkodik Pistike szüleinek:
- A maguk gyereke a legrosszabb az egész osztályban. Egyszerűen nem bírok vele. Ráadásul még sosem hiányzott egy napot sem!

Vizsga

- Hányasra vizsgáztál?
- Kettesre.
- Miből?
- Kegyelemből

Beugratós

- A taxiban egy fekete, egy japán, egy indián és egy fehér ember ül. Ki vezeti a kocsit?
- A taxisofőr.

Bátor kutya

- Floki éjszaka lohol az utcán. Bodri utána szól:
- Hé, állj meg! Hová rohansz?
 - A betörők! A betörők! – lihegi Floki.
 - Betörőket üldözl? Hol vannak?
 - Azt nem tudom. Csak azt hallottam, hogy éjjel a gazdasszonyom felkiáltott: „Ödön, rablók vannak a házban, ereszd el a kutyát!” Aztán a gazdám eleresztett. Így most rohanok.

Felajánlás

- Asszonyom, engedje meg, hogy felajánlam magának az esernyőmet.
- Felesleges, kedves uram, hiszen nem esik.
- Igaz. Különben meg nincs is esernyőm.

Teszt

- Mit íratnak a kiskakással a felvételi vizsgán?
- Kukur-IQ-tesztet.

Őserdei fair play

- Két barát az őserdőben párducra vadászik.
- Fogadjunk száz dollárba, hogy egy órán belül elejtek egyet – mondja az egyikük, majd eltűnik a sűrűben.
 - Egy óra múlva megjelenik a fák között egy párduc, és így szól:
 - Ne kapkodjon a puskája után, uram, csak mondani akarok valamit. A barátja azt üzeni: tartozik önnek száz dollárral.

Ki a kicsit nem becsüli

- A szerelmes ifjú végre elhatározza magát:
- Megyek, megkérem Józsitól a lánya kezét.
 - Mire a barátja:
 - Melyiket, a kisebbet vagy a nagyobbbat?
 - A fiú elszörnyed:
 - Úristen, az egyik keze nagyobb?!

Hogy hívják a...

- Hogy hívják a cseh rap énekest?
 - Rumcájsz.
- Hogy hívják a finn kidobóembert?
- Hajja Menjeninnen vagy Halljamaga Menjeninnen.
- Hogy hívják a francia focistát, aki igazában Dél-Afrikai?
 - Frank De Búr.
- Hogy hívják a francia vízvezetékserelőt?
 - D' La Víz.
- Hogy hívják a francia építésszt?
 - D' La Ház.
- Hogy hívják a görög autószerelőt?
 - Alkatrészs.
- Hogy hívják az éhes görög gyalogságot?
 - Falánk falánx.
- Hogy hívják a görög hamiskártyást?
 - Komisz Makkász.
- Hogy hívják a görög kártyajátékost?
 - Namilesz Teosztasz.

A helyes válasszal könyvet nyerhetsz!

Elérkeztünk idei 17. számunk nyereménykérdésének a megfjtéséhez. A képen Rocky Balboa begaszentgyörgyi (Žitište) szobra látható. A helység semmilyen szállal sem kötődik Rocky, vagy az őt alakító Sylvester Stallone személyéhez. A szobor felállítása a település népszerűsítésére, turisták csalogatására szolgált. Emellett a szoborral a kitartást és a siker utáni vágyat kívánták jelképezni. Mint arra egyik rendszeres megfjtőnk felhívta a figyelmünket, a szobor átadásáról a New York Times is cikkezett. A szobrot 2007-ben avatták fel a Chicken Fest elnevezésű fesztiválon. Betonból készült, 6 méter magas és 2 tonna a súlya. Sokan elmarasztalták az ötletet, viszont sokan megnézik azóta is a bánáti település központjában álló szobrot. Könyvjutalomban ezúttal a **szabadkai Friszek Benyamin, a Đuro Salaj iskola negyedike** részesül. A nyertesnek gratulálunk, nyereményét a jövő hónap elején postázzuk.

Most pedig ime újabb feladványunk! A mellékelt felvételen egy ismert énekest, a reggae egyik neves alakját láthatjátok, aki július 13-án a pétervárad Exiten is fellép. Tudjátok-e, ki van a képen? A választ küldd el címünkre, és máris esélyes leszel a nyereményre, ami nem más, mint egy könyv. Megfjtéseketek 2018. június 7-éig várjuk. Levélcímünk változatlan: Jó Pajtás, Vojvoda Mišića 1., 21000 Novi Sad, e-mail: jopajtas.szerk@magyarszo.rs

Kérjük, a nevetek mellett tüntessétek fel iskolátok nevét, az osztályt és a lakcímet is. Köszönjük!

Temerinbe került az ÁMV vándorserlege

Az Észak-bácskai Magyar Pedagógusok Egyesülete immár XVII. alkalommal szervezte meg a Magyar Nemzeti Tanács által kiemelt jelentőségű és a szerbiai Oktatási Minisztérium által is elismert Á-

sportból szép eredményeket érünk el. A diákok néptáncra, citerára járnak – hallottuk az átadás után **Horniyk Mária** osztálytanítótól és felkészítő pedagógustól.

Talló LÉna

A díjátadás

talános Iskolások Művészeti Vetélkedőjét.

A vetélkedőn 47 iskola közel 500 tanulója vett részt, akik 12 kategóriában mérték össze tudásukat. A vetélkedő 2012-ben egy vándordíjjal gazdagodott. A díjat az iskola kapja meg egy évre, amelynek tanulói a megmérettetésen a legtöbb helyezést érik el. A vándorserleget az óbceai Petőfi Sándor iskolától az idén a temerini **Kókai Imre iskola** vette át, és őrizheti egy évig, ugyanis 14 tanulója közül heten díjat nyertek.

A vándorserleget május 18-án adta át **De Negri Ibolya**, az ÉMPE elnöke Temerinben, ahol a díjazott diákok és tanítók, tanáraik, valamint az iskola igazgatója fogadták.

– A gyermekek nagyon lelkesek, szeretágazó az érdeklődési körük. Képzőművészetből, éneklésből, matematikából, prózamondásból, versmondásból, versírásból,

Szent Száva öröksége és korunk elnevezéssel immár 26. alkalommal hirdetett pályázatot az oktatási minisztérium. Kéri Sándor Botond, a szabadkai J. J. Zmaj iskola hetedikese a második díjat érdemelte ki az országos versenyen

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka Matice srpske, Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350-9141
COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság
Autonóm
Tartomány

Magyar
Nemzeti
Tanács

Vajdasági magyar
gyermeklap

■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Első szám: 1947. január 1. ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■ Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó és Nyomdaipari Kft., 21000 Novi Sad, Vojvoda Mišića 1., Szerbia ■ A kft. igazgatója: **Ökrész Rozália** ■ A Magyar Szó napilap főszerkesztője: **Varjú Márta** ■ A Jó Pajtás hetilap és a Mézeskalács havilap felelős szerkesztője: **Nagy Magdolna** ■ Tördelés és grafikai szerkesztés: **Buzás Mihály** ■ Lektor: **Tóth Eszter** ■ Állandó munkatársak: **Bori Mária, Farkas Ilona, Herédi Károly, Koncz Erzsébet, Lukács Melinda** ■ Telefon: 021/457-100 ■ Kéziratokat és képeket nem őrzünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon: 021/557-304, e-mail: (csak lapterjesztési ügyekben) plasman@magyarszo.rs ■ Dinárfolyószámla: 160-920019-57 Banka Intesa Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás-előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38-42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mailben) ■ Készül a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ Jó Pajtás az interneten: www.jopajtas.com ■ Szerkesztőségi e-mail: jopajtas.szerk@magyarszo.rs